

Βρυξέλλες, 17 Ιουλίου 2025
(OR. en)

11733/25

**Διοργανικός φάκελος:
2025/0241 (COD)**

**AGRI 357
AGRIFIN 83
FIN 890
CADREFIN 100
CODEC 1040
ENV 717
FORETS 53**

ΠΡΟΤΑΣΗ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	17 Ιουλίου 2025
Αποδέκτης:	κα Th�g�se BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2025) 560 final
Θ�μα:	Πρόταση ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για τον καθορισμό των �ρων εφαρμογής της ενωσιακής στήριξης στην κοινή γεωργική πολιτική για την περίοδο από το 2028 �ως το 2034

Διαβιβάζεται συνημ ως στις αντιπροσωπίες το  γγραφο - COM(2025) 560 final.

σνημμ.: COM(2025) 560 final

Βρυξέλλες, 16.7.2025
COM(2025) 560 final

2025/0241 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τον καθορισμό των όρων εφαρμογής της ενωσιακής στήριξης στην κοινή γεωργική πολιτική για την περίοδο από το 2028 έως το 2034

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Η γεωργία και η παραγωγή τροφίμων αποτελούν στρατηγικούς τομείς για την Ένωση, καθώς παρέχουν σε 450 εκατομμύρια Ευρωπαίους ασφαλή και υψηλής ποιότητας τρόφιμα σε προσιτές τιμές και διαδραματίζουν καίριο ρόλο τόσο για την ευρωπαϊκή όσο και για την παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια. Ταυτόχρονα, είναι απαραίτητες για τη στήριξη της οικονομίας και της ζωής στις αγροτικές περιοχές και αποτελούν σημαντικό μέρος της λύσης για την προστασία του κλίματος, της φύσης, των εδαφών, των υδάτων και της βιοποικιλότητας που βρίσκονται την παρούσα στιγμή υπό πίεση. Η κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ) βρίσκεται στο επίκεντρο του ευρωπαϊκού εγχειρήματος και, πριν από περισσότερα από 60 χρόνια, ανέλαβε τη δέσμευση να εξασφαλίζει την επισιτιστική ασφάλεια και ένα δίκαιο βιοτικό επίπεδο στον γεωργικό πληθυσμό, σύμφωνα με τους στόχους των Συνθηκών της ΕΕ.

Η δέσμευση αυτή παραμένει εξίσου σημαντική σήμερα όπως και τότε, καθώς ο γεωργικός τομέας της ΕΕ αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις. Πρέπει να ενισχυθεί η ελκυστικότητα του τομέα για τους νέους, καθώς μόνο ένα μικρό ποσοστό των γεωργών είναι ηλικίας κάτω των 40 ετών. Ο τομέας είναι εκτεθειμένος στην κλιματική αλλαγή, στην απώλεια βιοποικιλότητας και σε κοινωνικοοικονομικές πιέσεις, οι οποίες απειλούν τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά του και τα μέσα βιοπορισμού των γεωργών. Οι άνισοι παγκόσμιοι όροι ανταγωνισμού, ορισμένες εξαρτήσεις από εισαγωγές και η ευπάθεια στη γεωπολιτική αβεβαιότητα αυξάνουν τη μακροπρόθεσμη ανασφάλεια που αντιμετωπίζουν οι γεωργοί της ΕΕ. Η χρηματοδότηση των επενδύσεων είναι δύσκολη, καθώς το γεωργικό εισόδημα ανά εργαζόμενο παραμένει σημαντικά χαμηλότερο από τον μέσο μισθό στο σύνολο της οικονομίας (60 % του μέσου μισθού το 2023). Επιπλέον, οι εδαφικές ανισορροπίες και η ανεπαρκής πρόσβαση στη γνώση και την καινοτομία —συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών λύσεων— συμβάλλουν στη μείωση της ελκυστικότητας του τομέα, ιδίως για τους νέους.

Λόγω αυτών των προκλήσεων, καθίσταται αναγκαία η δημόσια στήριξη στον τομέα και ταυτόχρονα απαιτείται μια ισχυρή και προσαρμοστική πολιτική αντίδραση για τη διασφάλιση ενός ανταγωνιστικού, ανθεκτικού και βιώσιμου γεωργικού τομέα. Με βάση τις επιτυχίες προηγούμενες μεταρρυθμίσεις που έθεσαν την ΚΓΠ σε τροχιά πολιτικής βασισμένης στις επιδόσεις και προσανατολισμένης στην αγορά, η ΚΓΠ πρέπει να συνεχίσει να εξελίσσεται και να βελτιώσει την ικανότητά της να ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στη μεταβαλλόμενη παγκόσμια, ενωσιακή, εθνική και περιφερειακή κατάσταση, μεταξύ άλλων σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης.

Οι αρχηγοί των κρατών της ΕΕ έχουν επισημάνει επανειλημμένα την ανάγκη να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα της γεωργίας στην ΕΕ για τη διασφάλιση μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας, τη διατήρηση της ζωτικότητας των αγροτικών κοινοτήτων και την αναγνώριση του κρίσιμου ρόλου της ΚΓΠ στην επίτευξη αυτών των στόχων. Ταυτόχρονα, έχουν τονίσει ότι είναι σημαντικό να παρασχεθεί σταθερό και προβλέψιμο πλαίσιο πολιτικής για τη στήριξη των γεωργών στην αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών και κλιματικών προκλήσεων.

Στις πολιτικές κατευθύνσεις για τη θητεία της Επιτροπής την περίοδο 2024-2029, υπογραμμίζεται η σημασία της εξασφάλισης δίκαιου και επαρκούς εισοδήματος στους γεωργούς ώστε να συνεχίσουν να καινοτομούν και να αποφέρουν οφέλη για την Ένωση στο

σύνολό της. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτό, οι πολιτικές κατευθύνσεις συνιστούν τη μείωση της γραφειοκρατικής επιβάρυνσης, την επιβράβευση των γεωργών που εργάζονται σε αρμονία με τη φύση και την ενίσχυση της θέσης τους στην αλυσίδα αξίας των τροφίμων ώστε να προστατεύονται από αθέμιτες εμπορικές πρακτικές. Στο πλαίσιο αυτό, απαιτείται η επίτευξη ισορροπίας μεταξύ κινήτρων, επενδύσεων και κανονιστικών ρυθμίσεων για την οικοδόμηση ενός ανταγωνιστικότερου και ανθεκτικότερου γεωργικού τομέα.

Στην ανακοίνωση της Επιτροπής, της 19ης Φεβρουαρίου 2025, με τίτλο «Ένα όραμα για τη γεωργία και τα τρόφιμα», περιγράφονται οι γενικές αρχές για την ΚΓΠ μετά το 2027. Οι αρχές αυτές περιλαμβάνουν μια ΚΓΠ η οποία θα βασίζεται σε σαφείς στόχους και στοχευμένες απαιτήσεις, ενώ θα αυξηθούν οι αρμοδιότητες και η λογοδοσία των κρατών μελών σχετικά με την επίτευξη των στόχων πολιτικής. Στην ανακοίνωση επισημαίνεται επίσης ο ουσιαστικός ρόλος της ΚΓΠ στη στήριξη και τη σταθεροποίηση των εισοδημάτων των γεωργών, στην προσέλκυση μιας νέας γενιάς γεωργών και στη διασφάλιση μιας απλούστερης και πιο στοχευμένης πολιτικής, με σαφέστερη ισορροπία μεταξύ κινήτρων και υποχρεωτικών απαιτήσεων. Επιπλέον, τονίζεται η ανάγκη για μεγαλύτερη ευελιξία στους γεωργούς και για στροφή από τους όρους προς τα κίνητρα. Το νέο δημοσιονομικό πλαίσιο αποτελεί ευκαιρία για την αξιοποίηση της πρόσφατης μεταρρύθμισης, με την ευθυγράμμιση των κανόνων για τη στήριξη, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι ανταγωνιστικότητας, ανθεκτικότητας, καινοτομίας και βιωσιμότητας με συνεκτικό και αποτελεσματικό τρόπο.

Τα στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ για την περίοδο 2023-27 έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικά εργαλεία για την ολοκληρωμένη εφαρμογή των πολιτικών, διευκολύνοντας τη συνεργασία μεταξύ των κυβερνήσεων, των ενδιαφερόμενων μερών και της κοινωνίας των πολιτών. Ο νέος μηχανισμός υλοποίησης που θεσπίστηκε το 2023 παρέχει μια προσέγγιση με βάση την πολιτική και τις επιδόσεις, αυξάνοντας την ευελιξία και την ευθύνη των κρατών μελών για την αντιμετώπιση των τοπικών ιδιαιτεροτήτων εντός του κοινού πλαισίου της ΕΕ. Με βάση την πείρα που αποκτήθηκε, παρουσιάζεται η ευκαιρία να εξορθολογιστεί περαιτέρω η εφαρμογή της ΚΓΠ και να αυξηθούν οι συνέργειες και η ευελιξία τόσο εντός του τομέα όσο και με άλλους τομείς δαπανών.

Στο πλαίσιο των νομοθετικών προτάσεων του ΠΔΠ για τα έτη 2028 έως 2034, η παρούσα πρόταση, που αφορά τη γεωργία, δικαιολογείται από τις ιδιαιτερότητες της ΚΓΠ. Παρότι η μελλοντική ΚΓΠ θα ευθυγραμμιστεί με τους εξορθολογισμένους μηχανισμούς υλοποίησης των προγραμμάτων δαπανών της ΕΕ βάσει του νέου ΠΔΠ, ενώ ο προγραμματισμός και η υλοποίησή της θα αποτελέσουν μέρος του Ταμείου Εθνικών και Περιφερειακών Εταιρικών Σχέσεων και των σχεδίων εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων, με την παρούσα πρόταση θεσπίζονται ειδικοί κανόνες, οι οποίοι απαιτούνται για να προσανατολιστεί η ΚΓΠ προς:

- **Τη συμβολή σε πιο στοχευμένη εισοδηματική στήριξη των γεωργών και στη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητά τους**, εστιάζοντας τη στήριξη στους γεωργούς που συμβάλλουν ενεργά στην επισιτιστική ασφάλεια, στην οικονομική ευρωστία των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και συγκεκριμένων τομέων και στη διατήρηση του περιβάλλοντος, ενώ παράλληλα θα καθιστά δυνατή την πρόσβαση σε συμπληρωματικές πηγές εισοδήματος.
- **Τη βελτίωση της ελκυστικότητας του επαγγέλματος και την προώθηση της ανανέωσης των γενεών**, διευκολύνοντας την πρόσβαση των νέων και όσων εισέρχονται στο επάγγελμα, μεταξύ άλλων με την προαγωγή της ανάπτυξης

δεξιοτήτων, καθώς και τη βελτίωση της πρόσβασης σε κεφάλαια και των συνθηκών εργασίας.

- **Την ενίσχυση του ρόλου του γεωργικού και του δασοκομικού τομέα στη δράση για το κλίμα, την παροχή υπηρεσιών οικοσυστήματος, τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και των φυσικών πόρων**, επιβραβεύοντας τους γεωργούς που εργάζονται σε αρμονία με τη φύση, παρέχοντας κίνητρα για τη μετάβαση προς πιο βιώσιμες μεθόδους παραγωγής, προσαρμοσμένες στις τοπικές συνθήκες, και εξασφαλίζοντας ισορροπία μεταξύ επενδύσεων, κινήτρων και απαιτήσεων.
- **Τη βελτίωση της ανθεκτικότητας και της ικανότητας αντιμετώπισης κρίσεων και κινδύνων**, παρέχοντας ισχυρότερα και πιο στοχευμένα κίνητρα στους γεωργούς για τη μείωση της τρωτότητας και της έκθεσής τους σε κινδύνους, μεταξύ άλλων μέσω της προσαρμογής σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης και της διαφοροποίησης της παραγωγής, προωθώντας πιο φιλόδοξες μετασχηματιστικές αλλαγές σε περιοχές όπου η διατήρηση της συνήθους πρακτικής δεν είναι βιώσιμη μακροπρόθεσμα και ενισχύοντας τη σύνδεση μεταξύ πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων.
- **Την επιτάχυνση της καινοτομίας, βελτιώνοντας της πρόσβασης στη γνώση και επιταχύνοντας την ψηφιακή μετάβαση** για έναν ακμάζοντα γεωργικό τομέα, μέσω της ενίσχυσης των συστημάτων γεωργικής γνώσης και καινοτομίας, μεταξύ άλλων με την πρόσβαση σε αμερόληπτες και εξειδικευμένες συμβουλευτικές υπηρεσίες, τη στοχευμένη κατάρτιση και την προώθηση της ευρύτερης υιοθέτησης ψηφιακών λύσεων.
- **Τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και της ζωής στις αγροτικές περιοχές**, παρέχοντας υπηρεσίες αρωγής και στήριξη της συνεργασίας, της επιχειρηματικής ανάπτυξης, της προστιθέμενης αξίας και των έργων που διευκολύνουν την αγροτική ανάπτυξη.

Για την επίτευξη των στόχων αυτών, η πρόταση αποσκοπεί στην **πλήρη αξιοποίηση των δυνατοτήτων του στρατηγικού σχεδιασμού, μέσω ενός απλούστερου και πιο ευέλικτου πλαισίου πολιτικής, το οποίο θα ενισχύει τις συνέργειες και τη συμπληρωματικότητα μεταξύ τομέων**. Το νέο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο αποτελεί ευκαιρία για την αύξηση του αντικτύπου των δαπανών από τον προϋπολογισμό της ΕΕ που αφορούν τη γεωργία. Αξιοποιώντας το ισχύον σύστημα το οποίο βασίζεται σε στρατηγικά σχέδια, ο προγραμματισμός θα επωφεληθεί από την περαιτέρω εξέλιξη, διασφαλίζοντας παράλληλα τη συνοχή και τις συνέργειες με το κοινό πλαίσιο που παρέχει η πλήρης δέσμη προτάσεων του ΠΔΠ, ιδίως με την πρόταση της Επιτροπής σχετικά με κανονισμό για τη σύσταση του **Ταμείου Εθνικών και Περιφερειακών Εταιρικών Σχέσεων** για την περίοδο 2028-2034 (στο εξής: κανονισμός για το NRPF), την πρόταση για κανονισμό σχετικά με **κοινό πλαίσιο επιδόσεων** (στο εξής: κανονισμός για τις επιδόσεις), την πρόταση για **Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας** και την πρόταση σχετικά με **πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα**. Όσον αφορά την **προενταξιακή** στήριξη, η πρόταση για την Παγκόσμια Ευρώπη θα προετοιμάσει τις υποψήφιες χώρες, με τη δημιουργία των απαιτούμενων δομών ώστε τα γεωργικά τους συστήματα να ευθυγραμμιστούν σταδιακά με την ΚΓΠ.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Η παρούσα πρόταση ανταποκρίνεται πλήρως στους στόχους της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΣΛΕΕ) για την ΚΓΠ. Εκσυγχρονίζει τον τρόπο με τον

οποίο εφαρμόζονται οι διατάξεις της ΣΛΕΕ, σύμφωνα με τους προσανατολισμούς του ΠΔΠ 2028-2034, το όραμα για τη γεωργία και τα τρόφιμα και τις προσπάθειες απλούστευσης, με παράλληλη προσαρμογή στις τρέχουσες προκλήσεις.

Στόχοι της ΚΓΠ, όπως ορίζονται στο άρθρο 39 της ΣΛΕΕ, είναι:

- να αυξάνει την παραγωγικότητα της γεωργίας με την ανάπτυξη της τεχνικής προόδου, με την εξασφάλιση της ορθολογικής αναπτύξεως της γεωργικής παραγωγής, καθώς και της αρίστης χρησιμοποίησης των συντελεστών παραγωγής, ιδίως του εργατικού δυναμικού,
  - να εξασφαλίζει κατ' αυτόν τον τρόπο ένα δίκαιο βιοτικό επίπεδο στο γεωργικό πληθυσμό, ιδίως με την αύξηση του ατομικού εισοδήματος των εργαζομένων στη γεωργία,
  - να σταθεροποιεί τις αγορές,
  - να εξασφαλίζει τον εφοδιασμό,
  - να διασφαλίζει λογικές τιμές κατά την προσφορά αγαθών στους καταναλωτές.
- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Η γεωργία συμβάλλει σημαντικά στην **ανταγωνιστικότητα** της ΕΕ σε παγκόσμιο επίπεδο. Η Ένωση αποτελεί σημαντικό εισαγωγέα βασικών προϊόντων και κορυφαίο εξαγωγέα γεωργικών προϊόντων και ειδών διατροφής μεγάλης αξίας. Ως εκ τούτου, επηρεάζει τα συστήματα τροφίμων εκτός της Ένωσης. Στην πρόταση, η οποία είναι σύμφωνη με το άρθρο 208 της ΣΛΕΕ, έχουν ληφθεί υπόψη οι στόχοι αναπτυξιακής συνεργασίας της Ένωσης για την εξάλειψη της φτώχειας και τη βιώσιμη ανάπτυξη στις αναπτυσσόμενες χώρες, ιδίως μέσω της διασφάλισης ότι η στήριξη της Ένωσης στους γεωργούς έχει ελάχιστες —αν όχι καθόλου— επιπτώσεις στο εμπόριο.

Η γεωργία και η δασοκομία καλύπτουν το 84 % του εδάφους της Ένωσης. Οι τομείς αυτοί εξαρτώνται από την κατάσταση του περιβάλλοντος και ταυτόχρονα την επηρεάζουν. Οι ειδικοί στόχοι της ΚΓΠ περιλαμβάνουν φυσικά τη **δράση για το περιβάλλον και το κλίμα**. Για παράδειγμα, η ΚΓΠ συμβάλλει τόσο στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή όσο και στην ανθεκτικότητα των υδάτων, όπως ο μετριασμός των κινδύνων πλημμύρας και η διαχείριση των υδάτων μέσω της αποκατάστασης του τοπίου, ενώ παράλληλα στηρίζει πρωτοβουλίες για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση. Ομοίως, η ΚΓΠ μπορεί να στηρίζει έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και τη και βιοοικονομία, συμβάλλοντας έτσι στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ για την ενεργειακή μετάβαση και την κυκλικότητα.

Στο πλαίσιο της πρότασης, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη στήριξη των γεωργών νεαρής ηλικίας και προωθείται η **ανανέωση των γενεών**, σύμφωνα με την εστίαση της Επιτροπής στη νεολαία.

Η ΚΓΠ στηρίζει το εισόδημα των γεωργών και, ως εκ τούτου, συμβάλλει στην ενίσχυση των **κοινωνικών στόχων και πολιτικών** με διάφορους σημαντικούς τρόπους: εστιάζει στους γεωργούς που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη και στηρίζει τα ποικίλα κοινωνικοπολιτισμικά χαρακτηριστικά των αγροτικών περιοχών της ΕΕ, μεταξύ άλλων με τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας στη γεωργία και στις αγροτικές περιοχές. Είναι αναγκαίο να προστατευθούν οι τελικοί δικαιούχοι και να διασφαλιστεί η προβλεψιμότητα για τη συνιστώσα της ΚΓΠ που αφορά την εισοδηματική στήριξη, ενώ οι προσπάθειες στήριξης οι οποίες προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό πρέπει να έχουν

σαφή στόχο και προσανατολισμό. Τέλος, η ΚΓΠ χρηματοδοτεί δεξιότητες και γνώσεις για τη στήριξη των γεωργών στην κοινωνικοοικονομική, την πράσινη και την ψηφιακή μετάβασή τους. Ενισχύει τη γεωργική εκπαίδευση, καθώς και τις ευκαιρίες διά βίου μάθησης και μάθησης μεταξύ ομοτίμων. Με τη νέα δομή, τα μέσα της μπορούν να ευθυγραμμιστούν καλύτερα με τα εθνικά συστήματα κατάρτισης και τα ερευνητικά προγράμματα.

Η γεωργία συνδέεται άμεσα με την έννοια «**Μία υγεία**». Στο πλαίσιο αυτό, η πρόταση προβλέπει ένα σύνολο μέσων που αποσκοπούν στη διασφάλιση της παραγωγής τροφίμων υψηλής ποιότητας, στη μείωση της χρήσης φυτοφαρμάκων και αντιμικροβιακών ουσιών και στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ζώων, καθώς και μέτρα βιοασφάλειας σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης για την πρόληψη της εμφάνισης εστιών επιβλαβών οργανισμών και νόσων των ζώων.

Η ΚΓΠ συμβάλλει στην εδαφική συνοχή και στο δικαίωμα παραμονής, προωθώντας μια ποικιλόμορφη και ανθεκτική αγροτική οικονομία στις **αγροτικές περιοχές**, για παράδειγμα, με τη στήριξη των επιχειρηματικών ευκαιριών, του αγροτουρισμού, των υποδομών και της βιοοικονομίας μέσω των στρατηγικών LEADER. Η συμβολή αυτή ευθυγραμμίζεται με τους στόχους του μακρόπνοου οράματος για τις αγροτικές περιοχές, με έμφαση στην οικονομική διαφοροποίηση του αγροτικού περιβάλλοντος για τους γεωργούς.

Όπως και σε άλλους τομείς, στη γεωργία και στις αγροτικές περιοχές θα πρέπει να αξιοποιηθεί καλύτερα η **καινοτομία** για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της βιωσιμότητας και της ανθεκτικότητας. Οι νέες τεχνολογίες και γνώσεις, ιδίως οι ψηφιακές τεχνολογίες, βελτιώνουν την αποδοτική χρήση των πόρων. Η πρόταση ενισχύει τη σύνδεση με την πολιτική έρευνας, θέτοντας την οργάνωση της ανταλλαγής γνώσεων στο επίκεντρο του μοντέλου υλοποίησης της πολιτικής. Η ΚΓΠ και η πολιτική έρευνας και καινοτομίας της ΕΕ μπορούν να ενισχύσουν σημαντικά την ανταγωνιστικότητα και την ανθεκτικότητα του γεωργικού τομέα. Ομοίως, η έμφαση που δίνεται στην ψηφιοποίηση καθιστά δυνατή τη σύνδεση με το θεματολόγιο της ΕΕ για την ψηφιακή τεχνολογία και την ΤΝ, ενώ περιορίζει επίσης τον φόρτο υποβολής εκθέσεων.

Υπάρχουν πολλές ευκαιρίες για συνέργειες μεταξύ της ΚΓΠ και άλλων πολιτικών της ΕΕ και ο νέος μηχανισμός σχεδιασμού θα παράσχει τη δυνατότητα καλύτερης αξιοποίησής τους.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

• Νομική βάση

Με το άρθρο 38 της ΣΛΕΕ, εξουσιοδοτείται η Ένωση να καθορίζει και να εφαρμόζει κοινή γεωργική πολιτική. Στο άρθρο 39 της ΣΛΕΕ τίθενται οι στόχοι της ΚΓΠ, οι οποίοι περιλαμβάνουν την αύξηση της παραγωγικότητας της γεωργίας, ένα δίκαιο βιοτικό επίπεδο για τον γεωργικό πληθυσμό, τη σταθεροποίηση των αγορών, την εξασφάλιση του εφοδιασμού και τη διασφάλιση λογικών τιμών κατά την προσφορά των αγαθών στους καταναλωτές.

Νομική βάση της παρούσας πρότασης αποτελεί το άρθρο 43 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ.

• Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)

Η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβλέπει τη συντρέχουσα αρμοδιότητα της Ένωσης και των κρατών μελών στον τομέα της γεωργίας, ενώ παράλληλα θεσπίζει μια κοινή γεωργική πολιτική με κοινούς στόχους και κοινή εφαρμογή.

Σύμφωνα με το υφιστάμενο μοντέλο υλοποίησης, η Ένωση έχει στραφεί προς τον καθορισμό των βασικών παραμέτρων πολιτικής (στόχοι της ΚΓΠ, γενικοί τύποι παρέμβασης, βασικές απαιτήσεις), ενώ τα κράτη μέλη αναλαμβάνουν μεγαλύτερη ευθύνη και είναι περισσότερο υπόλογα σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο επιτυγχάνουν τους συμφωνηθέντες στόχους. Στο πλαίσιο αυτό, η πρόταση για την ΚΓΠ μετά το 2027 εξακολουθεί να διασφαλίζει ισότιμους όρους ανταγωνισμού μεταξύ των κρατών μελών και των γεωργών στην ενιαία αγορά, να εγγυάται την επισιτιστική ασφάλεια σε ολόκληρη την Ένωση και να αντιμετωπίζει τις προκλήσεις διασυνοριακού και παγκόσμιου χαρακτήρα.

Σύμφωνα με το όραμα για τη γεωργία και τα τρόφιμα και λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαίτερη διαφοροποίηση του γεωργικού περιβάλλοντος στην Ένωση, με τις διαφορετικές φυσικές παραμέτρους, δεν ενδείκνυται μια ενιαία προσέγγιση για την επίτευξη των επιθυμητών αποτελεσμάτων. Ένα υψηλότερο επίπεδο ενοποίησης με διάφορες πολιτικές και ευελιξίας των κρατών μελών θα καταστήσει δυνατή την καλύτερη συνεκτίμηση των τοπικών συνθηκών και αναγκών. Τα κράτη μέλη θα είναι αρμόδια για την προσαρμογή των παρεμβάσεων της ΚΓΠ, με βάση τις συστάσεις της Επιτροπής, προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η συμβολή τους στην επίτευξη στόχων της Ένωσης.

- **Αναλογικότητα**

Οι οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι αγροτικές περιοχές και ο γεωργικός τομέας της ΕΕ απαιτούν ουσιαστική αντίδραση και διαρκή προσπάθεια, οι οποίες θα ανταποκρίνονται στην ευρωπαϊκή διάσταση των προκλήσεων αυτών. Το πλαίσιο πολιτικής της ΚΓΠ συνοδεύεται από σημαντικό και ανάλογο κονδύλιο του Ταμείου Εθνικών και Περιφερειακών Εταιρικών Σχέσεων (στο εξής: NRPF). Η μεγαλύτερη δυνατότητα επιλογής που παρέχεται στα κράτη μέλη κατά την επιλογή και την προσαρμογή των διαθέσιμων εργαλείων πολιτικής στο πλαίσιο της ΚΓΠ για την επίτευξη των κοινών στόχων της ΕΕ είναι ανάλογη προς το επίπεδο δράσης που απαιτείται για την κάλυψη των αναγκών και την αντιμετώπιση των προκλήσεων.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Η κοινή γεωργική πολιτική έχει ως νομική βάση τα άρθρα 42-43 της ΣΛΕΕ και έχει αποδείξει επί περισσότερα από 60 χρόνια ότι παραμένει επίκαιρη, αναγκαία και εξελίσσεται με την πάροδο του χρόνου. Με μια ορθά στοχευμένη πολιτική, η οποία θα παρέχει τη σωστή καθοδήγηση, θα εξασφαλιστούν οι κατάλληλες συνθήκες για τους γεωργούς και τις αγροτικές περιοχές ώστε να επιδιώξουν και να διασφαλίσουν την επισιτιστική ασφάλεια και την ανανέωση των γενεών με βιώσιμο τρόπο.

Στη νομική πράξη καθορίζονται οι συγκεκριμένες πτυχές πολιτικής που αφορούν πραγματικά την ΚΓΠ, την εστίαση και τον προσανατολισμό της και θεσπίζονται δικαιώματα και υποχρεώσεις για τα κράτη μέλη και τους τελικούς δικαιούχους. Λόγω του μακροπρόθεσμου και στρατηγικού χαρακτήρα της ΚΓΠ και της φύσης των δαπανών της ως εισοδηματικής στήριξης, επενδύσεων και συνεργασίας, δικαιολογείται μια ενσωματωμένη αλλά αυτοτελής νομική βάση. Λαμβανομένου υπόψη του συστήματος συνολικής διακυβέρνησης του ΠΔΠ, το καταλληλότερο μέσο για την εφαρμογή του προτεινόμενου πλαισίου είναι ένας κανονισμός ειδικά για την κοινή γεωργική πολιτική, ο οποίος συμπληρώνει τον προτεινόμενο κανονισμό για το NRPF και τον κανονισμό για τις επιδοσεις με ειδικές διατάξεις για την κοινή γεωργική πολιτική. Λειτουργεί παράλληλα με την κοινή οργάνωση των αγορών, όπως και στο παρελθόν.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας

Τον Νοέμβριο του 2023 η Επιτροπή δημοσίευσε έκθεση σχετικά με τις κοινές προσπάθειες στα κράτη μέλη της ΕΕ στο πλαίσιο όλων των στρατηγικών σχεδίων για την ΚΓΠ [βάσει του ισχύοντος κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115], επισημαίνοντας ορισμένα βασικά στοιχεία:

- Τα νέα στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ αποτελούν κατάλληλο εργαλείο για την επίτευξη των στόχων πολιτικής της ΚΓΠ.
- Τα στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ καταδεικνύουν συνεχή στήριξη του γεωργικού εισοδήματος, της οικονομικής βιωσιμότητας και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα.
- Είναι αναγκαίο να ενισχυθούν τα εργαλεία διαχείρισης κινδύνων και η αυξημένη υιοθέτησή τους σε ολόκληρη την Ένωση, μέσω ενωσιακών ή εθνικών προγραμμάτων.
- Τα σχέδια προάγουν περισσότερο την οικολογία σε σχέση με εκείνα της προηγούμενης περιόδου της ΚΓΠ. ωστόσο, υπάρχει και άλλο περιθώριο συμβολής στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, ιδίως με την ενίσχυση της δέσμευσης του άνθρακα, ενώ οι προκλήσεις σχετικά με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή καθιστούν αναγκαία μια πιο ολιστική και μακροπρόθεσμη προσέγγιση η οποία απαιτεί συναφείς πρακτικές διαχείρισης και επενδύσεις.
- Έχει σημειωθεί πρόοδος ως προς τη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων, ιδίως όσον αφορά το έδαφος και τη μείωση της εξάρτησης από χημικές εισροές.
- Θα χρειαστούν πιο ολιστικές προσεγγίσεις σε συγκεκριμένους τομείς, οι οποίες θα περιλαμβάνουν τα οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά τρωτά σημεία και οφέλη των εν λόγω τομέων: για παράδειγμα, σχετικά με την ενίσχυση της θετικής επίδρασης των συστημάτων εκτατικής κτηνοτροφίας στη βιοποικιλότητα, τη δέσμευση του άνθρακα, τα τοπία, την πολιτιστική κληρονομιά και τα μέσα βιοπορισμού στις αγροτικές περιοχές.
- Τέλος, η συνολική κατάσταση εξαρτάται επίσης από στοιχεία που δεν αφορούν την ΚΓΠ, καθώς και από άλλους εξωτερικούς παράγοντες, όπως η εξέλιξη των αγορών και οι προτιμήσεις των καταναλωτών.

Στην εν λόγω έκθεση επισκόπησης, όπου συνοψίζονται η συλλογική φιλοδοξία και η κοινή προσπάθεια των κρατών μελών, η Επιτροπή έκρινε ότι απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή στους ακόλουθους τομείς: ενίσχυση των δεξιοτήτων, της κατάρτισης και της συμβουλευτικής ικανότητας σε όλα τα επίπεδα· προώθηση της ανταλλαγής ορθών πρακτικών για την καλύτερη καθοδήγηση των κρατών μελών και των ενδιαφερόμενων μερών· μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης από συγκεκριμένες παρεμβάσεις· και παρακολούθηση της υλοποίησης και των αποτελεσμάτων (καθώς και προσαρμογή των στρατηγικών σχεδίων για την ΚΓΠ εφόσον απαιτείται).

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Η Επιτροπή συνεργάστηκε ενεργά με τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά την προετοιμασία των πρωτοβουλιών του ΠΔΠ.

Ο στρατηγικός διάλογος για το μέλλον της γεωργίας στην ΕΕ, ο οποίος ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2024, έφερε σε επαφή 29 βασικά ενδιαφερόμενα μέρη από τους ευρωπαϊκούς αγροδιατροφικούς τομείς, την κοινωνία των πολιτών, τις αγροτικές κοινότητες και την ακαδημαϊκή κοινότητα, με σκοπό τη διαμόρφωση κοινής αντίληψης και ενός οράματος για το μέλλον των συστημάτων γεωργίας και τροφίμων της ΕΕ. Στο πλαίσιο του στρατηγικού διαλόγου, αναδείχθηκε η ανάγκη για συνέχιση της παροχής στοχευμένης κοινωνικοοικονομικής στήριξης στους γεωργούς που τη χρειάζονται περισσότερο· της προώθησης θετικών αποτελεσμάτων για το περιβάλλον, την κοινωνία και την καλή διαβίωση των ζώων, προς όφελος της κοινωνίας· και της ενίσχυσης των αναγκαίων πρόσφορων όρων για τις αγροτικές περιοχές. Διαπιστώθηκε ότι για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ όσον αφορά τη γεωργία και την παραγωγή τροφίμων, την αγροτική ανάπτυξη, την κλιματική ουδετερότητα και την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας απαιτείται ειδικός και ανάλογος προϋπολογισμός ο οποίος θα ανταποκρίνεται σε όλες τις φιλοδοξίες, αποδίδοντας ισόρροπη και ίση σημασία. Η αρχή αυτή είναι βασική για να καταστεί η μετάβαση οικονομικά αποδοτική, να προωθηθεί η ανανέωση των γενεών, να αναζωογονηθούν οι αγροτικές περιοχές και να στηριχθούν οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση από άποψη ανταγωνισμού, αλλά είναι ουσιαστικής σημασίας για τη γεωργική ποικιλότητα της ΕΕ.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του νεοσύστατου Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Γεωργίας και Τροφίμων (EBAF), στο οποίο συμμετέχουν οργανώσεις που εκπροσωπούν τη γεωργική κοινότητα, άλλοι παράγοντες της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων και η κοινωνία των πολιτών, πραγματοποιήθηκε ειδική συζήτηση στις 19 Μαΐου 2025 και στις 19-20 Ιουνίου 2025 σχετικά με τον τρόπο βελτίωσης της στόχευσης των άμεσων ενισχύσεων και μετάβασης από τους όρους στα κίνητρα στην ΚΓΠ μετά το 2027.

Συγκεντρώθηκαν πρόσθετες εισηγήσεις σχετικά με το μέλλον της ΚΓΠ, μέσω ειδικών συνεδριάσεων που διοργανώθηκαν στο πλαίσιο των υφιστάμενων πλατφορμών ενδιαφερόμενων μερών της ΕΕ και ad hoc τεχνικών εργαστηρίων, με τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών της ΕΕ και των κρατών μελών.

- **Συλλογή και χρήση εμπειρογνωσίας**

Προκειμένου να συλλεχθούν στοιχεία και πληροφορίες από εμπειρογνώμονες για τα θέματα που αφορούν την ΚΓΠ, από τον Δεκέμβριο του 2023 έως τον Μάιο του 2024 διοργανώθηκε κύκλος τεχνικών εργαστηρίων. Τα εν λόγω εργαστήρια διευκόλυναν την ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών της ΕΕ, των κρατών μελών και των υπηρεσιών της Επιτροπής και ενθάρρυναν τη διατύπωση των βασικών συμπερασμάτων και ζητημάτων που πρέπει να ληφθούν υπόψη στη διαδικασία εκσυγχρονισμού και απλούστευσης της ΚΓΠ.

Το πρώτο εργαστήριο για την ανθεκτικότητα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι είναι αναγκαίο να ενισχυθούν τα εργαλεία διαχείρισης κινδύνων σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης και οι δυνατότητες επιμερισμού των κινδύνων σε ολόκληρη την αξιακή αλυσίδα, με μια πιο ολιστική προσέγγιση, μεταξύ άλλων για την πρόληψη. Το δεύτερο εργαστήριο επικεντρώθηκε στην επισιτιστική ασφάλεια, το τρίτο εργαστήριο, σχετικά με τη βιωσιμότητα, ολοκληρώθηκε με ευρεία υποστήριξη της ανάγκης να βοηθηθούν οι γεωργοί στη δοκιμή νέων καινοτομιών και να παρασχεθούν περισσότερες ανεξάρτητες συμβουλές. Στο τέταρτο

εργαστήριο, σχετικά με τη διακυβέρνηση και τις επιδόσεις της ΚΓΠ, επιβεβαιώθηκε η συνολική υποστήριξη του νέου μοντέλου υλοποίησης της ΚΓΠ και οι συμμετέχοντες επισήμαναν ότι είναι αναγκαίο να επιτευχθούν σταθερότητα, ευελιξία και απλούστευση (ιδίως για τους γεωργούς)· να διερευνηθούν πιο εθελοντικές προσεγγίσεις· να αυξηθεί η ικανότητα αντίδρασης σε εξωτερικούς κλυδωνισμούς· να υπάρξει αναλογικότητα στους ελέγχους και τις κυρώσεις. Το τελευταίο εργαστήριο επικεντρώθηκε στην αλληλεγγύη και στις αγροτικές περιοχές και ανέδειξε μια γενική στήριξη για την εξασφάλιση πιο ολοκληρωμένων μέτρων πολιτικής, τα οποία είναι απαραίτητα για το εύρος των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι αγροτικές περιοχές, την άποψη ότι δεν μπορούν να επαφένται όλα στην ΚΓΠ, εφόσον υπάρχουν βέλτιστες πρακτικές αλλά δεν αξιοποιούνται, καθώς και την ανάγκη για ενίσχυση της ανάπτυξης ικανοτήτων στις διοικήσεις και απλούστευση των διαδικασιών.

Ένα έργο ανάλυσης προοπτικών της Επιτροπής σχετικά με την ψηφιακή μετάβαση των γεωργών και των αγροτικών κοινοτήτων περιλάμβανε μια σειρά εργαστηρίων με τη συμμετοχή ενδιαφερομένων μερών, από τον Μάρτιο του 2022 έως τον Μάιο του 2023. Η Επιτροπή συμμετείχε, από κοινού με τα κράτη μέλη, στη διαδικασία ανάλυσης προοπτικών σχετικά με την ανοικτή στρατηγική αυτονομία που πραγματοποίησε η ισπανική προεδρία, η οποία συμπεριέλαβε τον αγροδιατροφικό τομέα στους τέσσερις στρατηγικούς τομείς.

Τέλος, τον Ιούνιο του 2025 ο διάλογος σχετικά με την εφαρμογή, υπό την προεδρία του επιτρόπου Hansen, κατέστησε δυνατό τον προσδιορισμό προτεραιοτήτων για τη βελτίωση των υφιστάμενων μέσων της ΚΓΠ.

• **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Η πρόταση εκπονήθηκε βάσει της εκτίμησης επιπτώσεων που διενεργήθηκε για την πρόταση της Επιτροπής σχετικά με τον κανονισμό για το NRPF στο πλαίσιο του ΠΔΠ 2028-2034, στην οποία αξιολογήθηκαν οι επιλογές για την κατάρτιση των σχεδίων εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων, με εστίαση σε δύο βασικές πτυχές: το μοντέλο υλοποίησης, το οποίο καθορίζει τον τρόπο εκταμίευσης των κονδυλίων, καθώς και τον τρόπο διαχείρισης, ο οποίος διέπει την εκτέλεση και την εποπτεία των δαπανών της ΕΕ.

Στην εκτίμηση επιπτώσεων αξιολογήθηκαν οι επιλογές για την ενοποίηση της κοινής γεωργικής πολιτικής (στο εξής: ΚΓΠ) σε ένα ενιαίο σχέδιο.

Η επιλογή 1 (ΚΓΠ εκτός των σχεδίων εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων) βασίζεται στην εμπειρογνωσία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή των τρεχόντων στρατηγικών σχεδίων για την ΚΓΠ. Η προσέγγιση αυτή μπορεί να διασφαλίσει τη συνέχεια, να επιτρέψει διαχειρίσιμες αλλαγές και να αποσαφηνίσει τις αρμοδιότητες σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο.

Η περαιτέρω ενοποίηση της ΚΓΠ μπορεί να επιφέρει περαιτέρω απλούστευση και μεγαλύτερες συνέργειες για την επίτευξη των στόχων της πολιτικής και να εξασφαλίσει προβλεψιμότητα στους δικαιούχους. Από την άλλη πλευρά, η προσέγγιση ενός μόνο ταμείου για τη μελλοντική ΚΓΠ, ενώ παράλληλα καθιστά δυνατή τη στοχευμένη στήριξη, μπορεί να περιορίσει την ικανότητα κάλυψης αναδυόμενων ή απρόβλεπτων αναγκών και μεταβαλλόμενων προτεραιοτήτων. Ωστόσο, για να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα, υπάρχουν δυνατότητες επιπλέον εναρμόνισης των βασικών πτυχών του σχεδιασμού πολιτικής, όπως η παρακολούθηση, οι επιδόσεις και τα συστήματα λογιστικού ελέγχου, στο σύνολο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (στο εξής: ΠΔΠ). Με την προσέγγιση αυτή,

μπορούν να δημιουργηθούν συνέργειες στις διοικητικές διαδικασίες και να μειωθεί το κόστος για τα κράτη μέλη.

Αντιθέτως, η εκτίμηση επιπτώσεων δείχνει ότι η πλήρης ενοποίηση της ΚΓΠ (επιλογή 2β) θα απαιτούσε τη θέσπιση ειδικών κανόνων για τη διασφάλιση της ακεραιότητας της ενιαίας αγοράς και του θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ των γεωργών, ιδίως για τα μέσα άμεσης στήριξης του γεωργικού εισοδήματος, όπως οι άμεσες ενισχύσεις, οι οποίες είναι ζωτικής σημασίας για τον βιοπορισμό των γεωργών.

Σύμφωνα με την εκτίμηση επιπτώσεων, η ύπαρξη ενός σχεδίου ανά κράτος μέλος μπορεί να εξασφαλίσει πιο συνεκτικό προγραμματισμό, καθώς το σχέδιο αντικατοπτρίζει τις εθνικές και περιφερειακές ανάγκες, στηρίζοντας παράλληλα τις προτεραιότητες της Ένωσης. Με ένα ενιαίο κονδύλιο ανά κράτος μέλος, μπορεί να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική και ευέλικτη κατανομή της χρηματοδότησης και παράλληλα να υπάρχει δυνατότητα εύκολης ανακατανομής των πόρων για την αντιμετώπιση νέων προτεραιοτήτων ή προκλήσεων. Συνολικά, η εκτίμηση επιπτώσεων καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ένα ευρύτερο πεδίο εφαρμογής και μια προσέγγιση ολοκληρωμένης διαχείρισης θα αποφέρουν σημαντικά οφέλη, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης της συνοχής, της απλότητας και της ευελιξίας.

- **Καταλληλότητα και απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου**

Η απλούστευση αποτελεί πρωταρχική προτεραιότητα της Επιτροπής, με στόχο τη μείωση του φόρτου και της πολυπλοκότητας και την προώθηση της ταχύτητας και της ευελιξίας.

Ο αριθμός των διατάξεων που αφορούν την κοινή γεωργική πολιτική έχει μειωθεί δραστικά και έχει επιτευχθεί συνοχή μεταξύ των σχετικών άρθρων του NRPF, του κανονισμού για την ΚΓΠ και του κανονισμού για την κοινή οργάνωση των αγορών. Συνολικά, ο βαθμός λεπτομέρειας και ο αριθμός των απαιτήσεων έχουν μειωθεί, ενώ δίνεται έμφαση σε διατάξεις που είναι απαραίτητες για τη λειτουργία του νομικού πλαισίου της ΚΓΠ. Αυτό οδηγεί όχι μόνο στη μείωση του συνολικού αριθμού των διατάξεων, αλλά και στη βελτίωση της συνολικής ποιότητας της νομοθεσίας και στη μείωση της πολυπλοκότητάς της, παρέχοντας παράλληλα μεγαλύτερη ευελιξία στα κράτη μέλη ώστε να προσαρμόσουν τα κοινά μέσα της ΚΓΠ στις ειδικές ανάγκες τους και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν.

Με την ενσωμάτωση παρεμβάσεων από την τρέχουσα δομή των δύο ταμείων (ΕΓΤΕ και ΕΓΤΑΑ), η πρόταση ευθυγραμμίζει τα εργαλεία για την επίτευξη των στόχων ανταγωνιστικότητας, ανθεκτικότητας, καινοτομίας και βιωσιμότητας, παρέχοντάς τους δυνατότητες συνεργασίας για την επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων. Η ευθυγράμμιση αυτή δεν ενισχύει μόνο την αποτελεσματικότητα της στήριξης που διατίθεται, αλλά προσφέρει επίσης μεγαλύτερη ευελιξία και απλούστευση στη διαχείρισή της, οδηγώντας τελικά σε πιο αποτελεσματικές και στοχευμένες παρεμβάσεις τόσο για τους γεωργούς όσο και για τις αρχές. Αυτή η αυξημένη ευελιξία παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να σχεδιάζουν, να προγραμματίζουν και να εφαρμόζουν τα εργαλεία για τη στήριξη στο πλαίσιο της ΚΓΠ κατά τρόπο που ανταποκρίνεται καλύτερα στις ειδικές ανάγκες του τομέα.

Η απλούστευση για τους δικαιούχους θα επιτευχθεί, μεταξύ άλλων, με τα εξής:

- απλούστευση της αιρεσιμότητας (υπεύθυνη διαχείριση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων). Μείωση του αριθμού των τύπων παρεμβάσεων (πολλές συγχωνεύσεις, π.χ. οικολογικά προγράμματα και δεσμεύσεις για τη γεωργία, το περιβάλλον και το κλίμα, σημαντική μείωση των καθεστώτων άμεσων ενισχύσεων),

βελτίωση της εστίασης των τύπων παρέμβασης, καθορισμός των βασικών μόνο απαιτήσεων στον κανονισμό·

- προσφορά περισσότερων κατ' αποκοπή ποσών. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα απλουστευθούν οι διαδικασίες υποβολής αιτήσεων και, κατά συνέπεια, θα μειωθεί ο φόρτος για τους δικαιούχους και τις διοικήσεις.

Η απλούστευση για τα κράτη μέλη προκύπτει από τα εξής:

- ενιαίο ταμείο: δεν υπάρχουν πολύπλοκοι κανόνες σχετικά με τις μεταφορές και χωριστές δέσμες κανόνων για κάθε ταμείο. Ο φόρτος των ελέγχων μεταφέρεται από τους οργανισμούς πληρωμών στους υφιστάμενους αρμόδιους εθνικούς ελεγκτικούς φορείς, με αποτέλεσμα τη μείωση του κινδύνου πολλαπλών ελέγχων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις·
- η πρόταση ευθυγραμμίζει επίσης τα χρονοδιαγράμματα για τις ενισχύσεις, καθώς αίρει τις δυσκαμψίες και παράλληλα διασφαλίζει την έγκαιρη καταβολή των ενισχύσεων στους γεωργούς, καθιστώντας έτσι δυνατή τη στενότερη σύνδεση με την πραγματική υλοποίηση των παρεμβάσεων.
- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Η παρούσα απόφαση σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και συνάδει με τις αρχές που αναγνωρίζονται, ιδίως, στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ορίζονται στην πρόταση της Επιτροπής σχετικά με τον κανονισμό για το NRPF. Οι διατάξεις του εν λόγω προτεινόμενου κανονισμού σχετικά με τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου θα ισχύουν επίσης για τη στήριξη της κοινής γεωργικής πολιτικής.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Προκειμένου να αξιοποιηθούν τα οφέλη του εθνικού και περιφερειακού σχεδιασμού εταιρικών σχέσεων, η πρόταση της Επιτροπής σχετικά με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο για τα έτη 2028 έως 2034 [να προστεθεί παραπομπή] περιλαμβάνει την κοινή γεωργική πολιτική στο NRPF. Σημαντικό μέρος του Ταμείου προορίζεται για την εισοδηματική στήριξη της γεωργίας, η οποία οριοθετείται σε τουλάχιστον 293,7 δισ. EUR από τα κονδύλια του Ταμείου, προκειμένου να εξασφαλιστεί σταθερότητα και προβλεψιμότητα της στήριξης για τους δικαιούχους.

Η χρηματοδότηση αυτή μπορεί να αυξηθεί στο πλαίσιο του NRPF με τον συνεργατικό προγραμματισμό δράσεων που εξυπηρετούν περισσότερους από έναν στόχους, όπως, για παράδειγμα, η αγροενέργεια, οι δεξιότητες και οι κοινωνικές υποδομές, τα ύδατα ή η συνδεσιμότητα. Επιπλέον, ο κανονισμός NRPF θα προβλέπει χρηματοδότηση για την προώθηση γεωργικών προϊόντων, παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση κρίσεων και το ενιαίο δίκτυο ασφαλείας (με την ενσωμάτωση του υφιστάμενου γεωργικού αποθεματικού) στο πλαίσιο του μηχανισμού ύψους 6,3 δισ. EUR, καθώς και το χρηματοδοτικό μέρος της τεχνικής βοήθειας, π.χ. για δίκτυα ή παρακολούθηση.

Η χρηματοδότηση για τη γεωργία μπορεί να επωφεληθεί από έργα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανταγωνιστικότητας και να παραμείνει αναπόσπαστο μέρος του ευρωπαϊκού προγράμματος-πλαίσιου για την έρευνα, υπό τα σκέλη τους για την υγεία, τη γεωργία και τη βιοοικονομία, με σκοπό τη στήριξη της έρευνας και της καινοτομίας στους τομείς των τροφίμων, της γεωργίας, της αγροτικής ανάπτυξης και της βιοοικονομίας. Ο

συνδυασμός θα επιτρέψει τη διατήρηση των εργαλείων που είναι επί του παρόντος διαθέσιμα, ώστε να αξιοποιηθούν με βελτιστοποιημένο τρόπο.

Λεπτομέρειες σχετικά με τις δημοσιονομικές επιπτώσεις της πρότασης για την ΚΓΠ περιλαμβάνονται στο δημοσιονομικό δελτίο που συνοδεύει την πρόταση για το NRPF.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Η πρωτοβουλία αυτή θα παρακολουθείται μέσω του πλαισίου επιδόσεων που ισχύει για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2028-2034, το οποίο ορίζεται στην πρόταση κανονισμού [κανονισμός για τις επιδόσεις]. Το πλαίσιο επιδόσεων προβλέπει την υποβολή έκθεσης εφαρμογής, κατά τη διάρκεια της φάσης εφαρμογής του προγράμματος, καθώς και εκ των υστέρων αξιολόγηση, η οποία πρέπει να διενεργηθεί σύμφωνα με το άρθρο 34 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509¹. Η αξιολόγηση διενεργείται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για τη βελτίωση της νομοθεσίας και βασίζεται σε δείκτες σχετικούς με τους στόχους του Ταμείου.

- **Επεξηγηματικά έγγραφα (για οδηγίες)**

Άνευ αντικειμένου.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Η παρούσα πρόταση αποτελεί μέρος της δέσμης μέτρων για το ΠΔΠ 2028-2034, συμπεριλαμβανομένων του κανονισμού για το NRPF και του κανονισμού για τις επιδόσεις οι οποίοι παρέχουν χρηματοδότηση, του πλαισίου για τις οριζόντιες αρχές, των κανόνων για τη διαχείριση του NRPF, του δημοσιονομικού πλαισίου, των γενικών κανόνων σχετικά με το περιεχόμενο, την έγκριση και τη διακυβέρνηση των σχεδίων εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων, της δέσμης εγγράφων για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας, καθώς και του πλαισίου επιδόσεων και του πλαισίου παρακολούθησης.

Η παρούσα πρόταση συμπληρώνει αυτούς τους γενικούς κανόνες με ειδικούς κανόνες οι οποίοι ισχύουν για την κοινή γεωργική πολιτική και για το κεφάλαιο των σχεδίων εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων που αφορά τη γεωργία.

Η πρόταση συμπληρώνει επίσης τους κανόνες που ορίζονται στον προτεινόμενο κανονισμό για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013², ο οποίος θα προβλέπει κανόνες σχετικά με τις παρεμβάσεις σε ορισμένους τομείς και τα προγράμματα για τα σχολεία.

Κανονισμός για την κοινή γεωργική πολιτική:

¹ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Σεπτεμβρίου 2024, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (αναδιατύπωση) (ΕΕ L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

² Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 671, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj>).

Τα άρθρα 1 και 2 προβλέπουν το πεδίο εφαρμογής, τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις σχετικά με την ΚΓΠ που πρέπει να εκδοθούν και την καθοδήγηση. Στα άρθρα 3 και 4 περιγράφονται στοιχεία της περιβαλλοντικής, κλιματικής και κοινωνικής αρχιτεκτονικής της ΚΓΠ, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών και κλιματικών τομέων προτεραιότητας. Στο άρθρο 5 παρατίθενται όλες οι παρεμβάσεις της ΚΓΠ και θεσπίζονται διατάξεις σχετικά με τις παρεμβάσεις εισοδηματικής στήριξης. Στα άρθρα 6 έως 20 περιγράφονται οι απαιτήσεις σχετικά με τις παρεμβάσεις της ΚΓΠ, καθώς και οι διατάξεις για τη στόχευση.

Τα άρθρα 15 και 16 περιγράφουν λεπτομερώς τις διατάξεις που σχετίζονται με την ανανέωση των γενεών και προβλέπουν τη δέσμη εκκίνησης για γεωργούς νεαρής ηλικίας, η οποία συνίσταται σε ένα ολοκληρωμένο σύνολο παρεμβάσεων που στοχεύουν στους νέους γεωργούς και διευκολύνουν την είσοδο και την εδραίωση γεωργών στον γεωργικό τομέα. Με τα άρθρα 18, 19 και 20 καλύπτονται άλλες παρεμβάσεις στο πλαίσιο της ΚΓΠ οι οποίες χρηματοδοτούνται από τα κονδύλια για τα σχέδια εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων. Καθορίζονται τύποι παρέμβασης για τη συνεργασία, το LEADER, τη στήριξη της ανταλλαγής γνώσεων και της καινοτομίας στη γεωργία, στη δασοκομία και στις αγροτικές περιοχές και θεσπίζονται λοιπές δράσεις για την ΚΓΠ.

Στο άρθρο 21 καθορίζεται η διακυβέρνηση δεδομένων της ΚΓΠ, συμπεριλαμβανομένων διατάξεων σχετικά με την αρχή η οποία είναι αρμόδια για τη διακυβέρνηση δεδομένων στο πλαίσιο της ΚΓΠ.

Τα άρθρα 22 έως 25 περιέχουν γενικές και τελικές διατάξεις, μεταξύ άλλων σχετικά με την εξουσιοδότηση της Επιτροπής να συμπληρώνει τον παρόντα κανονισμό και τις εκτελεστικές αρμοδιότητες της Επιτροπής να λαμβάνει μέτρα παρέκκλισης από τον παρόντα κανονισμό για την επίλυση ειδικών προβλημάτων σε περιπτώσεις αιτιολογημένης έκτακτης ανάγκης και τη διαδικασία επιτροπής.

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τον καθορισμό των όρων εφαρμογής της ενωσιακής στήριξης στην κοινή γεωργική πολιτική για την περίοδο από το 2028 έως το 2034

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 43 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πράξη προσχώρησης του 1979, και ιδίως την παράγραφο 6 του πρωτοκόλλου αριθ. 4 για το βαμβάκι που επισυνάπτεται σε αυτήν,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου³,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁴,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών⁵,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στην ανακοίνωση της Επιτροπής της 19ης Φεβρουαρίου 2025 με τίτλο «Ένα όραμα για τη γεωργία και τα τρόφιμα»⁶ εξαγγέλλεται ότι η κοινή γεωργική πολιτική (στο εξής: ΚΓΠ) μετά το 2027 ενισχύει τις αρμοδιότητες και τη λογοδοσία των κρατών μελών σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο επιτυγχάνουν τους στόχους της ΚΓΠ, ενώ παράλληλα στηρίζει και σταθεροποιεί τα εισοδήματα των γεωργών, προσελκύει μια μελλοντική γενιά γεωργών και διασφαλίζει την επισιτιστική ασφάλεια. Η νέα ΚΓΠ πρόκειται να αποτελέσει μια απλούστερη και πιο στοχευμένη κοινή πολιτική της Ένωσης, με μεγαλύτερη ευελιξία και στροφή από τις απαιτήσεις στα κίνητρα για τους γεωργούς.
- (2) Η δέσμη νομοθετικών μέτρων για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (στο εξής: ΠΔΠ) για την περίοδο από το 2028 έως το 2034 περιλαμβάνει τον κανονισμό (ΕΕ).../... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [*NRP*] για τη σύσταση του Ταμείου Εθνικών και Περιφερειακών Εταιρικών Σχέσεων (στο εξής: Ταμείο) για την περίοδο από το 2028 έως το 2034, όπου προβλέπεται η συνένωση κονδυλίων

³ ΕΕ C της, σ. .

⁴ ΕΕ C της, σ. .

⁵ ΕΕ C της, σ. .

⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Ένα όραμα για τη γεωργία και τα τρόφιμα — Από κοινού διαμόρφωση ενός ελκυστικού τομέα γεωργίας και τροφίμων της ΕΕ για τις μελλοντικές γενιές [COM(2025) 75 final]: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52025DC0075>.

προκατανεμημένων σε εθνικό επίπεδο στο πλαίσιο του Ταμείου, συμπεριλαμβανομένων του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), που συστάθηκαν με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁷ και τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁸. Το Ταμείο θα πρέπει να υλοποιηθεί μέσω των σχεδίων εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων και του μηχανισμού της ΕΕ, που έχουν ως στόχο την αύξηση της ευελιξίας και την ανταπόκριση σε κρίσεις και παρεμβάσεις για τις οποίες απαιτείται καθοδήγηση ή συντονισμός σε επίπεδο Ένωσης. Αυτή η στήριξη της Ένωσης για την ΚΓΠ θα παρέχεται στο πλαίσιο του Ταμείου, σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν το συγκεκριμένο Ταμείο, όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) .../... [NRP].

- (3) Όσον αφορά τη γεωργία, ο γενικός στόχος του Ταμείου που αναφέρεται στο άρθρο 3 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) .../... [NRP] υπενθυμίζει τους στόχους που καθορίζονται στο άρθρο 39 της ΣΛΑΕ. Οι ειδικοί στόχοι της ΚΓΠ συμβάλλουν άμεσα στη διατήρηση της ποιότητας ζωής στην Ένωση και πρόκειται να υλοποιηθούν από τα κράτη μέλη μέσω των οικείων σχεδίων εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων.
- (4) Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η Ένωση αντιμετωπίζει επαρκώς τις επιτακτικότερες προκλήσεις για τον γεωργικό τομέα, είναι σκόπιμο να προβλεφθεί μηχανισμός καθοδήγησης ο οποίος θα αντικατοπτρίζει τους προσανατολισμούς του οράματος για τη γεωργία και τα τρόφιμα σχετικά με τη στοχευμένη πολιτική. Για να σημειωθεί πρόοδος προς έναν ανταγωνιστικό, ανθεκτικό και βιώσιμο γεωργικό τομέα, σύμφωνα με το αποτέλεσμα των διαβουλεύσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη, στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις σχετικά με την ΚΓΠ θα πρέπει να παρέχεται επαρκές επίπεδο καθοδήγησης πολιτικής σε επίπεδο Ένωσης, ώστε να καθοδηγούνται τα κράτη μέλη κατά τον σχεδιασμό των οικείων σχεδίων εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων όσον αφορά τη γεωργία, και να καθορίζονται οι σχετικές παρεμβάσεις με βάση τις ειδικές προκλήσεις και ανάγκες τους.
- (5) Προκειμένου να εξασφαλιστούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού και κοινό πλαίσιο για τη στήριξη του γεωργικού τομέα της Ένωσης, τα κράτη μέλη θα πρέπει να καθορίσουν τα στοιχεία του πλαισίου λαμβάνοντας υπόψη τις τοπικές ιδιαιτερότητες και συνεκτιμώντας τους στόχους της ΚΓΠ, ενώ η Ένωση θα πρέπει να παρέχει το κοινό πλαίσιο για μια πολιτική που στηρίζει όσους τη χρειάζονται περισσότερο.
- (6) Η ΚΓΠ έχει επιδείξει θετικό αντίκτυπο στην ανανέωση των γενεών στη γεωργία, αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν εμπόδια, ιδίως όσον αφορά την παροχή βασικών υποδομών και υπηρεσιών στις αγροτικές περιοχές, την πρόσβαση σε γη και το κοινωνικό δίκτυο ασφαλείας για τους γεωργούς νεαρής ηλικίας, καθώς και για τους γεωργούς που συνταξιοδοτούνται. Για την αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών των

⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 (ΕΕ L 435 της 6.12.2021, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>).

⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 (ΕΕ L 435 της 6.12.2021, σ. 187, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj>).

γεωργών νεαρής ηλικίας και των νεοεισερχομένων γεωργών, κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να υποχρεούται να καθορίσει στο σχέδιο εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων στρατηγική για την ανανέωση των γενεών. Η στρατηγική αυτή θα πρέπει να βασίζεται στην αξιολόγηση του συγκεκριμένου εθνικού πλαισίου, σύμφωνα με το όραμα της Επιτροπής για τη γεωργία και τα τρόφιμα, το οποίο δίνει προτεραιότητα στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και ελκυστικότητα του γεωργικού και αγροδιατροφικού τομέα της ΕΕ. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να αναπτύξουν μια ολοκληρωμένη «δέσμη εκκίνησης» για τους γεωργούς νεαρής ηλικίας, η οποία θα έχει ως στόχο να διευκολύνει την είσοδο και την εδραίωση γεωργών νεαρής ηλικίας στον τομέα, μεταξύ άλλων με ολοκληρωμένη δέσμη παρεμβάσεων που στοχεύουν στους γεωργούς νεαρής ηλικίας.

- (7) Σύμφωνα με τον στόχο της επίτευξης καλύτερης ισορροπίας μεταξύ κινήτρων και απαιτήσεων, τα κράτη μέλη θα πρέπει, μέσω των οικείων σχεδίων εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων, να κατευθύνουν τη στήριξη προς τις προτεραιότητες της ΚΓΠ, οι οποίες είναι ουσιαστικής σημασίας για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της γεωργίας. Η ΚΓΠ μετά το 2027 θα πρέπει να επιταχύνει τη μετάβαση προς πιο βιώσιμες μεθόδους παραγωγής, συμβάλλοντας στην επίτευξη του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050. Η νέα ΚΓΠ θα πρέπει να ανταμείβει καλύτερα την παροχή πιο φιλόδοξων υπηρεσιών οικοσυστήματος των οποίων τα αποτελέσματα υπερβαίνουν εκείνα που επιτυγχάνονται μέσω των υποχρεωτικών απαιτήσεων. Στη νέα ΚΓΠ θα πρέπει να επιτευχθεί μια νέα ισορροπία μεταξύ της υπεύθυνης διαχείρισης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων με βάση ένα σύνολο υποχρεωτικών απαιτήσεων και των γεωργοπεριβαλλοντικών και κλιματικών δράσεων που στηρίζουν δεσμεύσεις επωφελείς για το περιβάλλον, το κλίμα και την καλή διαβίωση των ζώων, καθώς και τη μετάβαση σε πιο ανθεκτικά συστήματα παραγωγής.
- (8) Η υπεύθυνη διαχείριση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων θα πρέπει να θεσπιστεί κατά τρόπο ώστε διασφαλίζεται η συμμόρφωση της στήριξης στο πλαίσιο της ΚΓΠ με την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» που ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁹. Η υπεύθυνη διαχείριση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων θα πρέπει να περιλαμβάνει ελάχιστες απαιτήσεις περιβαλλοντικής και κοινωνικής αιρεσιμότητας, καθώς και προστατευτικές πρακτικές σχεδιασμένες από τα κράτη μέλη για την επίτευξη βασικών στόχων, όπως η προστασία των εδαφών και των ποταμών από τη ρύπανση. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν την ευελιξία να προσαρμόζουν τις εν λόγω προστατευτικές πρακτικές στο συγκεκριμένο γεωγραφικό και κλιματικό πλαίσιο και στα συστήματα παραγωγής τους, μεταξύ άλλων με τη θέσπιση εξαιρέσεων. Για την προώθηση της κοινωνικά βιώσιμης γεωργίας, ορισμένες ενισχύσεις της ΚΓΠ χρειάζονται συμμόρφωση με τα πρότυπα των συνθηκών εργασίας και των όρων απασχόλησης, καθώς και της ασφάλειας και υγείας στην εργασία. Θα πρέπει να τηρούνται ο Ευρωπαϊκός Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και τα διαφορετικά εθνικά πλαίσια και μοντέλα της αγοράς εργασίας, δεν θα πρέπει να επιβάλλονται πρόσθετες υποχρεώσεις στους κοινωνικούς εταίρους ή στα κράτη μέλη όσον αφορά την επιβολή ή τους ελέγχους και θα πρέπει να αποφεύγονται οι διπλές διορθώσεις.

⁹ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Σεπτεμβρίου 2024, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (αναδιτύπωση) (ΕΕ L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (9) Η εισοδηματική στήριξη των γεωργών θα πρέπει να εξακολουθήσει να αποτελεί το βασικό μέσο πολιτικής για την εξασφάλιση δίκαιου εισοδήματος στους γεωργούς, καθώς και βιώσιμης γεωργίας και παραγωγής τροφίμων. Η εν λόγω στήριξη θα πρέπει να συμβάλει στην προώθηση ενός ανταγωνιστικού και ανθεκτικού γεωργικού τομέα που θα επιδιώκει τα οφέλη της υψηλής ποιότητας παραγωγής και της αποδοτικής χρήσης των πόρων, διασφαλίζοντας παράλληλα την ανανέωση των γενεών και, συνεπώς, τη μακροπρόθεσμη επισιτιστική ασφάλεια. Θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι τα κονδύλια της εισοδηματικής στήριξης θα χρησιμοποιούνται μόνο για τη στήριξη του εισοδήματος των γεωργών, ώστε να παρέχεται σταθερότητα και προβλεψιμότητα στον γεωργικό τομέα της Ένωσης. Για την εξασφάλιση υψηλού αντικτύπου και αποτελεσματικότητας, η νέα ΚΓΠ θα πρέπει να περιλαμβάνει μια εξορθολογισμένη και συνεκτική εργαλειοθήκη τύπων παρέμβασης για την εισοδηματική στήριξη, η οποία θα παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να επιτύχουν τους στόχους της ΚΓΠ.
- (10) Δεδομένης της ανάγκης στόχευσης της στήριξης σε όσους έχουν μεγαλύτερη ανάγκη, τα κράτη μέλη θα πρέπει να καταβάλλουν τη φθίνουσα εισοδηματική στήριξη με βάση την έκταση μόνο στα άτομα τα οποία έχουν ως κύρια δραστηριότητα τη γεωργία, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι δεν αποκλείονται οι μικροκαλλιεργητές και οι γεωργοί με πολλαπλές δραστηριότητες που ασκούν τουλάχιστον ένα ελάχιστο επίπεδο γεωργικής δραστηριότητας.
- (11) Βάσει της αναγνωρισμένης ανάγκης για ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της διαχείρισης κινδύνων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, θα πρέπει να χορηγηθεί στήριξη για τη βελτίωση της ικανότητας των γεωργών να αντεπεξέρχονται σε αυξανόμενους κινδύνους και κρίσεις, για παράδειγμα, σε σχέση με την κλιματική αλλαγή ή την αστάθεια της αγοράς, ώστε να μπορούν οι γεωργοί να συμμετέχουν σε εργαλεία διαχείρισης κινδύνων, συμπεριλαμβανομένης της στήριξης των ασφαλιστών και των συνεισφορών σε ταμεία αλληλοβοήθειας σε όλα τα κράτη μέλη. Θα πρέπει να προωθηθεί μια προορατική προσέγγιση της διαχείρισης κινδύνων η οποία θα ενισχύει την ανθεκτικότητα του τομέα με τον καθορισμό κατάλληλων μέγιστων ποσοστών στήριξης, καθώς και με κίνητρα για την εφαρμογή μέτρων πρόληψης κινδύνων από τους γεωργούς.
- (12) Οι στόχοι της ΚΓΠ θα πρέπει επίσης να επιδιωχθούν μέσω της στήριξης των επενδύσεων που υλοποιούνται από γεωργούς και δασοκαλλιεργητές. Οι επενδύσεις αυτές μπορούν να αφορούν, μεταξύ άλλων, υποδομές που σχετίζονται με την ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό ή την προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας στην κλιματική αλλαγή ή να αφορούν αγροδασοπονικές πρακτικές, ενέργεια και ύδατα, εγκατάσταση ψηφιακών τεχνολογιών στη γεωργία, γεωργία ακριβείας, διαφοροποίηση των πηγών εισοδήματος με άλλες δραστηριότητες, όπως ο αγροτουρισμός και η βιοοικονομία. Θα πρέπει επίσης να είναι δυνατή η στήριξη επενδύσεων για την αποκατάσταση του γεωργικού ή δασοκομικού παραγωγικού δυναμικού ύστερα από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα ή καταστροφικά συμβάντα, συμπεριλαμβανομένων των πυρκαγιών, των καταιγίδων, των πλημμυρών, των επιβλαβών οργανισμών και των ασθενειών.
- (13) Βάσει της αναγνωρισμένης ανάγκης των γεωργών να εξισορροπούν τα επαγγελματικά τους καθήκοντα με τις προσωπικές και οικογενειακές τους υποχρεώσεις, θα πρέπει να είναι δυνατή η παροχή στήριξης για υπηρεσίες αρωγής στην εκμετάλλευση, οι οποίες διευκολύνουν την αντικατάσταση των γεωργών κατά τη διάρκεια άδειας λόγω ασθένειας, διακοπών, γονικής άδειας ή σε περίπτωση συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης. Θα πρέπει να είναι δυνατή η στήριξη της καθιέρωσης αυτών των

υπηρεσιών, καθώς και των μισθών για τους προσωρινά απασχολούμενους που αντικαθιστούν τον γεωργό.

- (14) Για την προώθηση της κοινωνικής, της οικονομικής, της περιβαλλοντικής και της ψηφιακής μετάβασης στις αγροτικές περιοχές, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν τη στήριξη του LEADER. Θα πρέπει να είναι δυνατή η χορήγηση στήριξης, στο πλαίσιο των σχεδίων εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων, σε συστήματα ποιότητας και δραστηριότητες προώθησης, καθώς και στην ανάπτυξη βραχείων αλυσίδων εφοδιασμού και τοπικών αγορών.
- (15) Σύμφωνα με την ανάγκη για τόνωση της καινοτομίας και πιο βιώσιμες πρακτικές, η Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας (στο εξής: EIP-AGRI) θα πρέπει να παραμείνει βασικό εργαλείο πολιτικής για τη στήριξη της διαδραστικής καινοτομίας, ενισχύοντας την ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ φορέων με σκοπό τη διάδοση λύσεων έτοιμων για πρακτική εφαρμογή¹⁰. Οι συνέργειες μεταξύ της ΚΓΠ και του προγράμματος-πλαίσου για την έρευνα (στο εξής: ΠΠ10), που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) .../... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, θα πρέπει να ενθαρρύνουν τη βέλτιστη αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας και της καινοτομίας από τον γεωργικό τομέα, ιδίως εκείνων που απορρέουν από έργα τα οποία χρηματοδοτούνται από το ΠΠ10 ή απορρέουν από την EIP-AGRI και οδηγούν σε καινοτομίες στους τομείς της γεωργίας και της βιοοικονομίας και στις αγροτικές περιοχές.
- (16) Η ενίσχυση της διαλειτουργικότητας μεταξύ των δημόσιων συστημάτων γεωργικών πληροφοριών σε εθνικό επίπεδο μπορεί να αποφέρει σημαντικά οφέλη, μεταξύ άλλων μείωση του φόρτου συλλογής δεδομένων, βελτίωση της αποδοτικότητας και ενίσχυση της παρακολούθησης των πολιτικών. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να υιοθετήσουν την αρχή του «συλλέγω μία φορά, χρησιμοποιώ πολλές», ώστε να μειωθεί ο φόρτος υποβολής εκθέσεων. Ο ορισμός ενιαίας αρχής για τον συντονισμό των προσπαθειών διαλειτουργικότητας και οι επενδύσεις σε μοναδικές ψηφιακές ταυτότητες γεωργικής εκμετάλλευσης, στο πορτοφόλι ψηφιακής ταυτότητας της ΕΕ που αναφέρεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹¹ και σε υποδομές κοινοχρησίας δεδομένων μπορούν να μειώσουν τη διοικητική επιβάρυνση, να εξορθολογίσουν τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων και να ενδυναμώσουν τους γεωργούς στο πλαίσιο της αξιακής αλυσίδας δεδομένων, στηρίζοντας τελικά τους στόχους της ΚΓΠ.
- (17) Για τη συμπλήρωση των μη ουσιωδών στοιχείων του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η αρμοδιότητα έκδοσης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 της ΣΛΕΕ. Για λόγους ασφάλειας δικαίου, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η αρμοδιότητα να συμπληρώνει τον παρόντα κανονισμό με μέτρα που διασφαλίζουν ότι η διαλειτουργικότητα και η απρόσκοπτη ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των συστημάτων πληροφοριών που χρησιμοποιούνται για την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της ΚΓΠ εφαρμόζονται από τα κράτη μέλη.
- (18) Προκειμένου να διασφαλιστούν ενιαίοι όροι για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες για

¹⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο όσον αφορά την Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας για την «γεωργική παραγωγικότητα και βιωσιμότητα» [COM(2012) 79 final].

¹¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά και την κατάργηση της οδηγίας 1999/93/ΕΚ (ΕΕ L 257 της 28.8.2014, σ. 73, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj>).

τον καθορισμό του χάρτη πορείας με σκοπό την επίτευξη και τη διατήρηση της διαλειτουργικότητας μεταξύ των συστημάτων πληροφοριών.

- (19) Θα πρέπει να εξουσιοδοτηθεί η Επιτροπή να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις που έχουν άμεση εφαρμογή, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις σχετικά με την επίλυση συγκεκριμένων προβλημάτων και με παράλληλη εξασφάλιση της συνέχισης της εισοδηματικής στήριξης σε περίπτωση έκτακτων περιστάσεων, εφόσον το επιβάλλουν επιτακτικοί λόγοι επείγουσας ανάγκης. Επιπλέον, η Επιτροπή θα πρέπει να εξουσιοδοτηθεί να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις που έχουν άμεση εφαρμογή, όταν, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, έκτακτες περιστάσεις επηρεάζουν τη χορήγηση στήριξης και θέτουν σε κίνδυνο την αποτελεσματική εφαρμογή των παρεμβάσεων που παρατίθενται στον παρόντα κανονισμό.
- (20) Προκειμένου να εξασφαλιστεί η ομαλή εφαρμογή των προβλεπόμενων μέτρων, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να αρχίσει να ισχύει επείγοντως την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Προκειμένου να διασφαλιστούν μια ισχυρή, βιώσιμη και ανθεκτική κοινή γεωργική πολιτική, η επισιτιστική ασφάλεια της Ένωσης, η ανανέωση των γενεών και η ζωντάνια των αγροτικών περιοχών, ο παρών κανονισμός καθορίζει ειδικούς όρους για την εφαρμογή της ενωσιακής στήριξης στην κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ) σύμφωνα με τον γενικό στόχο που ορίζεται στο άρθρο 2 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) [...] [NRP].

Αυτή η στήριξη της Ένωσης θα παρέχεται στο πλαίσιο του Ταμείου Εθνικών και Περιφερειακών Εταιρικών Σχέσεων (στο εξής: Ταμείο), σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν το συγκεκριμένο Ταμείο, όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) [...] [NRP].

Άρθρο 2

Ειδικές ανά χώρα συστάσεις και καθοδήγηση σχετικά με την ΚΓΠ

1. Πριν από την υποβολή των σχεδίων εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων από τα κράτη μέλη, η Επιτροπή εκδίδει ειδικές ανά χώρα συστάσεις σχετικά με την ΚΓΠ, με τις οποίες παρέχεται καθοδήγηση σε κάθε κράτος μέλος για την υλοποίηση των ειδικών στόχων που σχετίζονται με την ΚΓΠ, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ) [...] [NRP], στο πλαίσιο των οικείων σχεδίων εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων, σύμφωνα με το άρθρο 22 του εν λόγω κανονισμού. Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις σχετικά με την ΚΓΠ βασίζονται στα ακόλουθα:
- α) συμβολή στο δίκαιο και επαρκές εισόδημα για τους γεωργούς και στη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητά τους, συμπεριλαμβανομένης της θέσης των γεωργών στην αξιακή αλυσίδα·
  - β) βελτίωση της ελκυστικότητας του επαγγέλματος και προώθηση της ανανέωσης των γενεών·

- γ) ενίσχυση της δράσης για το κλίμα, παροχή υπηρεσιών οικοσυστήματος, κυκλικές λύσεις, διατήρηση της βιοποικιλότητας και των φυσικών πόρων, βιώσιμη γεωργία και βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ζώων·
- δ) βελτίωση της ανθεκτικότητας, καθώς και της ετοιμότητας και της ικανότητας των γεωργών για την αντιμετώπιση κρίσεων και κινδύνων·
- ε) ενίσχυση της πρόσβασης στη γνώση και επιτάχυνση της καινοτομίας και της ψηφιακής μετάβασης για έναν ακμάζοντα αγροδιατροφικό τομέα.

Η Επιτροπή μπορεί να επικαιροποιεί τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις σχετικά με την ΚΓΠ, κατά περίπτωση.

2. Η Επιτροπή βασίζει τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις σχετικά με την ΚΓΠ σε ανάλυση της κατάστασης του γεωργικού τομέα και των αγροτικών περιοχών, συμπεριλαμβανομένων των δημογραφικών παραγόντων, των διαρθρωτικών και των εδαφικών χαρακτηριστικών, καθώς και της επισιτιστικής ασφάλειας σε κάθε κράτος μέλος.
3. Στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις σχετικά με την ΚΓΠ, η Επιτροπή προσδιορίζει ιδίως τις βασικές προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν από κάθε κράτος μέλος στο οικείο σχέδιο εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων, με βάση τους ειδικούς στόχους που σχετίζονται με την ΚΓΠ, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ) [...] [NRP].

Άρθρο 3

Υπεύθυνη διαχείριση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων

1. Η υπεύθυνη διαχείριση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων περιλαμβάνει τις κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης που παρατίθενται στο παράρτημα Ι μέρος Α [παράρτημα με ΚΑΔ], τις προστατευτικές πρακτικές που ορίζονται από τα κράτη μέλη στο σχέδιο εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων σύμφωνα με την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου και το παράρτημα Ι μέρος Γ, καθώς και το σύστημα κοινωνικής αιρεσιμότητας, το οποίο περιλαμβάνει τις κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης που παρατίθενται στο παράρτημα Ι μέρος Β.
2. Οι ενισχύσεις στο πλαίσιο των παρεμβάσεων που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως στ) και στοιχεία ιε) και ιστ), στον βαθμό που αφορούν τη στήριξη τοπικών γεωργικών προϊόντων, υπόκεινται στη συμμόρφωση με το σύστημα κανονιστικών απαιτήσεων διαχείρισης και προστατευτικών πρακτικών οι οποίες καλούνται από κοινού «υπεύθυνη διαχείριση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων».

Ο κατάλογος των κανονιστικών απαιτήσεων διαχείρισης και οι στόχοι των προστατευτικών πρακτικών παρατίθενται στο παράρτημα Ι.

Ωστόσο, οι όροι της υπεύθυνης διαχείρισης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που παρατίθενται στο παράρτημα Ι μέρη Α και Γ δεν ισχύουν για τους γεωργούς που λαμβάνουν στήριξη δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 1 στοιχείο ζ).
3. Η στήριξη που υπόκειται στους όρους της υπεύθυνης διαχείρισης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων θεωρείται ότι συμμορφώνεται με την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης», σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 2 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509.

Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «κανονιστική απαίτηση διαχείρισης» νοείται κάθε μεμονωμένη απαίτηση η οποία παρατίθεται στο παράρτημα Ι μέρη Α και Β, καθορίζεται στο πλαίσιο δεδομένης νομικής πράξης που παρατίθεται στο παράρτημα Ι μέρη Α και Β και διαφέρει επί της ουσίας από οποιαδήποτε άλλη απαίτηση βάσει της ίδιας πράξης.

Οι νομικές πράξεις που παρατίθενται στο παράρτημα Ι όσον αφορά τις κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης ισχύουν στην εφαρμοστέα έκδοση και, στην περίπτωση οδηγιών, όπως εφαρμόζονται από τα κράτη μέλη. Ωστόσο, οι πράξεις για την εφαρμογή οδηγιών δεν μπορούν να έχουν ως σκοπό ή αποτέλεσμα την εξαίρεση των γεωργών ή άλλων δικαιούχων από τις κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης που παρατίθενται στο παράρτημα Ι μέρη Α και Β.

4. Τα κράτη μέλη καθορίζουν, σύμφωνα με το παράρτημα Ι μέρος Γ, σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, τις προστατευτικές πρακτικές που πρέπει να τηρούν οι γεωργοί και οι άλλοι δικαιούχοι που λαμβάνουν τη στήριξη η οποία αναφέρεται στην παράγραφο 2 για την επίτευξη των ακόλουθων στόχων:
  - α) προστασία των πλούσιων σε άνθρακα εδαφών, των χαρακτηριστικών του τοπίου και των μόνιμων λειμώνων σε γεωργικές εκτάσεις·
  - β) προστασία του εδάφους από τη διάβρωση, διατήρηση του εδαφικού δυναμικού, διατήρηση της οργανικής ύλης του εδάφους, μεταξύ άλλων μέσω εναλλαγής ή διαφοροποίησης των καλλιεργειών, καθώς και προστασία από την καύση υπολειμμάτων σε αρόσιμη γη·
  - γ) προστασία των υδάτινων ρευμάτων και των υπόγειων υδάτων από τη ρύπανση και τις απορροές.
5. Τα κράτη μέλη περιλαμβάνουν στο σχέδιο εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων περιγραφή των προστατευτικών πρακτικών που καθορίζονται για καθέναν από τους στόχους της παραγράφου 4, συμπεριλαμβανομένων του εδαφικού πεδίου εφαρμογής τους, των γεωργών και των άλλων δικαιούχων που αφορούν οι πρακτικές και της περίληψης των προστατευτικών πρακτικών. Κατά τον καθορισμό των προστατευτικών πρακτικών, τα κράτη μέλη λαμβάνουν ιδιαιτέρως υπόψη τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις σχετικά με την ΚΓΠ που αναφέρονται στο άρθρο 2. Τα κράτη μέλη προσαρμόζουν τις προστατευτικές πρακτικές στα διαφορετικά συστήματα διαχείρισης της γης και στις διαφορετικές περιβαλλοντικές και κλιματικές συνθήκες στην επικράτειά τους.
6. Οι γεωργοί των οποίων ολόκληρη η εκμετάλλευση έχει πιστοποιηθεί σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/848 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹² θεωρείται ότι συμμορφώνονται με τις προστατευτικές πρακτικές που ορίζονται στα σχέδια εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων όσον αφορά τους στόχους της παραγράφου 4 στοιχεία β) και γ).
7. Κατά τον καθορισμό των προστατευτικών πρακτικών που αναφέρονται στην παράγραφο 4, τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν στο οικείο σχέδιο εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων ειδικές εξαιρέσεις από τις εν λόγω προστατευτικές πρακτικές, βάσει αντικειμενικών και αμερόληπτων κριτηρίων, όπως οι καλλιέργειες, οι τύποι εδάφους και τα γεωργικά συστήματα ή οι ζημιές σε

¹² Κανονισμός (ΕΕ) 2018/848 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2018, για τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 834/2007 του Συμβουλίου (ΕΕ L 150 της 14.6.2018, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/848/oj>).

μόνιμους λειμώνες που προκαλούνται, μεταξύ άλλων, από άγρια ζώα ή χωροκατακτητικά είδη. Οι εν λόγω ειδικές εξαιρέσεις είναι περιορισμένες όσον αφορά την έκταση που καλύπτουν, θεσπίζονται μόνο στην περίπτωση και στον βαθμό που είναι αναγκαίες για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων προβλημάτων κατά την εφαρμογή των πρακτικών αυτών και δεν εμποδίζουν την επίτευξη των στόχων που ορίζονται στην παράγραφο 4 ούτε στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό.

8. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέψουν προσωρινές παρεκκλίσεις από τις προστατευτικές πρακτικές, όταν οι καιρικές συνθήκες εμποδίζουν τους γεωργούς και τους άλλους δικαιούχους να εφαρμόσουν τις πρακτικές αυτές ή όταν η εφαρμογή των εν λόγω προστατευτικών πρακτικών θα εμποδίζε την επίτευξη των στόχων που ορίζονται στην παράγραφο 4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι προσωρινές παρεκκλίσεις περιορίζονται στον αναγκαίο βαθμό ως προς το πεδίο εφαρμογής και τη διάρκειά τους, επιτρέπονται βάσει αντικειμενικών και αμερόληπτων κριτηρίων και δεν εμποδίζουν την επίτευξη των στόχων που ορίζονται στην παράγραφο 4 ούτε στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό.
9. Τα κράτη μέλη μπορούν να αναγνωρίζουν τις πρακτικές διαχείρισης στο πλαίσιο των γεωργοπεριβαλλοντικών και κλιματικών δράσεων που αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο α) οι οποίες συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων που ορίζονται στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, κατά τρόπο ισοδύναμο με αυτόν που ισχύει για τις σχετικές προστατευτικές πρακτικές οι οποίες καθορίζονται στο σχέδιο εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων σύμφωνα με την εν λόγω παράγραφο. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρούν ότι οι γεωργοί και οι άλλοι δικαιούχοι που δεσμεύονται να εφαρμόζουν τις εν λόγω ισοδύναμες πρακτικές συμμορφώνονται με τη σχετική προστατευτική πρακτική.

Άρθρο 4

Περιβαλλοντικοί και κλιματικοί τομείς προτεραιότητας

1. Τα κράτη μέλη παρέχουν στήριξη σε γεωργούς και άλλους δικαιούχους τουλάχιστον σε καθέναν από τους ακόλουθους περιβαλλοντικούς και κλιματικούς τομείς προτεραιότητας:
  - α) προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και ανθεκτικότητα των υδάτων·
  - β) μετριασμός της κλιματικής αλλαγής, συμπεριλαμβανομένων των απορροφήσεων άνθρακα, και παραγωγή ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής βιοαερίου·
  - γ) υγεία του εδάφους·
  - δ) διατήρηση της βιοποικιλότητας, όπως η διατήρηση οικοτόπων ή ειδών, των χαρακτηριστικών του τοπίου, μείωση της χρήσης φυτοφαρμάκων·
  - ε) ανάπτυξη της βιολογικής γεωργίας·
  - στ) υγεία και καλή διαβίωση των ζώων.

Τα κράτη μέλη στα οποία υπάρχουν περιοχές που πλήττονται από νιτρορύπανση των υδάτων παρέχουν στήριξη στους γεωργούς για την εκτατικοποίηση των κτηνοτροφικών συστημάτων ή για τη διαφοροποίηση με άλλες γεωργικές δραστηριότητες.

2. Για καθέναν από τους τομείς προτεραιότητας που αναφέρονται στην παράγραφο 1, παρέχεται στήριξη υπό τους όρους που καθορίζονται στα άρθρα 9, 10 και 13.

Άρθρο 5

Είδη στήριξης

1. Καθορίζονται οι ακόλουθες παρεμβάσεις της ΚΓΠ:
- α) φθίνουσα εισοδηματική στήριξη με βάση την έκταση·
  - β) συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη·
  - γ) ειδική ενίσχυση για το βαμβάκι·
  - δ) ενίσχυση για φυσικούς και άλλους ειδικούς ανά περιοχή περιορισμούς·
  - ε) στήριξη για μειονεκτήματα που προκύπτουν από ορισμένες υποχρεωτικές απαιτήσεις·
  - στ) γεωργοπεριβαλλοντικές και κλιματικές δράσεις·
  - ζ) ενίσχυση για μικροκαλλιεργητές·
  - η) στήριξη για εργαλεία διαχείρισης κινδύνων·
  - θ) στήριξη επενδύσεων για γεωργούς και δασοκαλλιεργητές·
  - ι) στήριξη για την εγκατάσταση γεωργών νεαρής ηλικίας και νέων γεωργών, την εκκίνηση αγροτικών επιχειρήσεων και την ανάπτυξη μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων·
  - ια) στήριξη για υπηρεσίες αρωγής στην εκμετάλλευση·
  - ιβ) LEADER·
  - ιγ) στήριξη για ανταλλαγή γνώσεων και καινοτομία στη γεωργία, στη δασοκομία και στις αγροτικές περιοχές·
  - ιδ) πρωτοβουλίες εδαφικής και τοπικής συνεργασίας·
  - ιε) παρεμβάσεις στις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες·
  - ιστ) παρεμβάσεις στα μικρά νησιά του Αιγαίου·
  - ιζ) σχολικό πρόγραμμα της ΕΕ, όπως αναφέρεται στο μέρος II τίτλος I κεφάλαιο Πα του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹³.
  - ιη) παρεμβάσεις σε ορισμένους τομείς που αναφέρονται στο μέρος II τίτλος I κεφάλαιο Πα του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013·
  - ιθ) ενισχύσεις σε γεωργούς για την αντιμετώπιση κρίσεων.
2. Οι παρεμβάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία α) έως ια) και οι παρεμβάσεις σε ορισμένους τομείς που αναφέρονται στο μέρος II τίτλος I κεφάλαιο Πα του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 είναι παρεμβάσεις εισοδηματικής

¹³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 671, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj>).

στήριξης που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 2 στοιχείο α) δεύτερο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) [...] [NRP].

3. Η παραγωγή ποικιλιών κάνναβης με περιεκτικότητα σε τετραϋδροκανναβινόλη (THC) που υπερβαίνει το 0,3 % δεν είναι επιλέξιμη για στήριξη δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 6

Φθίνουσα εισοδηματική στήριξη με βάση την έκταση

1. Τα κράτη μέλη παρέχουν στους γεωργούς εισοδηματική στήριξη με βάση τα επιλέξιμα εκτάρια έκτασης για την κάλυψη των εισοδηματικών αναγκών.
2. Η ενίσχυση ανά επιλέξιμο εκτάριο διαφοροποιείται κατά ομάδες γεωργών ή γεωγραφικές περιοχές, βάσει αντικειμενικών και αμερόληπτων κριτηρίων. Οι ομάδες γεωργών ή οι γεωγραφικές περιοχές που αποτελούν τη βάση για τη διαφοροποίηση των ενισχύσεων καθορίζονται με βάση το εισόδημα των γεωργών από τη γεωργική δραστηριότητα κατά τη διάρκεια αντιπροσωπευτικής περιόδου αναφοράς.

Κατά τη διαφοροποίηση των ενισχύσεων, τα κράτη μέλη κατευθύνουν τη στήριξη στους γεωργούς που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη, ιδίως σε γεωργούς νεαρής ηλικίας και νέους γεωργούς, σε γυναίκες, σε γεωργούς οικογενειακών γεωργικών εκμεταλλεύσεων ή μικροκαλλιεργητές, σε γεωργούς που συνδυάζουν τη φυτική και τη ζωική παραγωγή ή σε γεωργούς εγκατεστημένους σε περιοχές με φυσικούς ή άλλους ειδικούς ανά περιοχή περιορισμούς οι οποίοι καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 8.

Η διαφοροποίηση των ενισχύσεων μπορεί να λάβει τη μορφή ετήσιων κατ' αποκοπή ενισχύσεων που αντικαθιστούν πλήρως ή εν μέρει την εισοδηματική στήριξη με βάση τα επιλέξιμα εκτάρια έκτασης. Τα κράτη μέλη αυξάνουν τη στήριξη ανά επιλέξιμο εκτάριο που χορηγείται σε γεωργούς νεαρής ηλικίας.

3. Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ανά γεωργό, το οποίο καθορίζεται βάσει της παραγράφου 2, μειώνεται σταδιακά σύμφωνα με τους ακόλουθους κανόνες:
  - α) Τα κράτη μέλη μειώνουν κατά 25 % το ετήσιο ποσό της εισοδηματικής στήριξης με βάση την έκταση που θα χορηγηθεί σε γεωργό και υπερβαίνει τα 20 000 EUR, όταν το ποσό της εισοδηματικής στήριξης με βάση την έκταση που χορηγείται στον γεωργό κυμαίνεται μεταξύ 20 000 EUR και 50 000 EUR·
  - β) Τα κράτη μέλη μειώνουν κατά 50 % το ετήσιο ποσό της εισοδηματικής στήριξης με βάση την έκταση που θα χορηγηθεί σε γεωργό και υπερβαίνει τα 50 000 EUR, όταν το ποσό της εισοδηματικής στήριξης με βάση την έκταση που χορηγείται στον γεωργό είναι άνω των 50 000 EUR και δεν υπερβαίνει τα 75 000 EUR·
  - γ) Τα κράτη μέλη μειώνουν κατά 75 % το ετήσιο ποσό της εισοδηματικής στήριξης με βάση την έκταση που θα χορηγηθεί σε γεωργό και υπερβαίνει τα 75 000 EUR, όταν το ποσό της εισοδηματικής στήριξης με βάση την έκταση που χορηγείται στον γεωργό υπερβαίνει τα 75 000 EUR.
4. Το συνολικό ποσό της εισοδηματικής στήριξης με βάση την έκταση δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο των 100 000 EUR ανά γεωργό ετησίως. Στην περίπτωση νομικού προσώπου ή ομάδων νομικών προσώπων, το ανώτατο όριο καλύπτει όλες τις εκμεταλλεύσεις υπό τον έλεγχο ενός νομικού ή φυσικού προσώπου.

5. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η στήριξη βάσει του παρόντος άρθρου απευθύνεται πρωτίστως στους γεωργούς που ασκούν γεωργική δραστηριότητα στην εκμετάλλευσή τους και συμβάλλουν ενεργά στην επισιτιστική ασφάλεια. Οι μικροκαλλιεργητές, των οποίων η κύρια δραστηριότητα δεν είναι η γεωργία, αλλά ασκούν τουλάχιστον ένα ελάχιστο επίπεδο γεωργικής δραστηριότητας, όπως αυτό ορίζεται από τα κράτη μέλη, θεωρούνται επίσης γεωργοί.
6. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, το αργότερο έως το 2032, οι αιτούντες οι οποίοι συμπληρώνουν την ηλικία συνταξιοδότησης που καθορίζεται από την εθνική νομοθεσία και λαμβάνουν σύνταξη λόγω γήρατος δεν λαμβάνουν πλέον στήριξη βάσει του παρόντος άρθρου.
7. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι το επιλέξιμο εκτάριο περιλαμβάνει μόνο εκτάσεις οι οποίες βρίσκονται στη διάθεση των γεωργών και αποτελούνται από:
  - α) γεωργικές εκτάσεις στις οποίες ασκείται γεωργική δραστηριότητα υπό τον έλεγχο του γεωργού όσον αφορά τη διαχείριση, τα οφέλη και τους οικονομικούς κινδύνους. Εάν στις εκτάσεις αυτές ασκούνται και μη γεωργικές δραστηριότητες, υπερισχύει η γεωργική δραστηριότητα·
  - β) εκτάσεις για τις οποίες παρέχεται στήριξη βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 1 στοιχεία α) και ζ) ή στο πλαίσιο της βασικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα δυνάμει του τίτλου ΙΙΙ κεφάλαιο ΙΙ τμήμα 2 υποτμήμα 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, όταν δεν ασκείται γεωργική δραστηριότητα λόγω δεσμεύσεων και υποχρεώσεων οι οποίες απορρέουν από ενωσιακές ή εθνικές παρεμβάσεις ή άλλα προγράμματα που συνεισφέρουν στους περιβαλλοντικούς και κλιματικούς τομείς προτεραιότητας της ΚΓΠ οι οποίοι αναφέρονται στο άρθρο 4·
  - γ) Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να συμπεριλάβουν στο «επιλέξιμο εκτάριο» χαρακτηριστικά τοπίου τα οποία δεν καλύπτονται από τις δεσμεύσεις και τα προγράμματα που αναφέρονται στο στοιχείο β), υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω χαρακτηριστικά τοπίου δεν εμποδίζουν σημαντικά την άσκηση γεωργικής δραστηριότητας και δεν κυριαρχούν στο αγροτεμάχιο.

Άρθρο 7

Ενίσχυση για μικροκαλλιεργητές

1. Τα κράτη μέλη παρέχουν εισοδηματική στήριξη σε μικροκαλλιεργητές, όπως προσδιορίζονται από τα κράτη μέλη, η οποία αντικαθιστά τη στήριξη στο πλαίσιο των παρεμβάσεων που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχεία α), β) και δ). Η παρέμβαση συμπεριλαμβάνεται από τα κράτη μέλη στο σχέδιο εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων ως προαιρετική για τους γεωργούς.

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η στήριξη βάσει του παρόντος άρθρου απευθύνεται πρωτίστως στους γεωργούς που ασκούν γεωργική δραστηριότητα στην εκμετάλλευσή τους και συμβάλλουν ενεργά στην επισιτιστική ασφάλεια.

Η ετήσια ενίσχυση για κάθε μικροκαλλιεργητή δεν υπερβαίνει τα 3 000 EUR.
2. Τα κράτη μέλη μπορούν να διαφοροποιούν τη στήριξη που χορηγείται δυνάμει του παρόντος άρθρου ανά διαφορετικές ομάδες γεωργών ή γεωγραφικές περιοχές.

Άρθρο 8

Ενίσχυση για φυσικούς ή άλλους ειδικούς ανά περιοχή περιορισμούς

1. Τα κράτη μέλη παρέχουν στήριξη με σκοπό την αποζημίωση των γεωργών για φυσικούς ή άλλους ειδικούς ανά περιοχή περιορισμούς.
2. Η ενίσχυση για τις περιοχές με φυσικούς και άλλους ειδικούς περιορισμούς μπορεί να χορηγείται για περιοχές οι οποίες:
  - α) είχαν καθοριστεί σύμφωνα με το άρθρο 32 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁴.
  - β) έχουν καθοριστεί πρόσφατα λόγω ειδικών περιορισμών που προσδιορίστηκαν από τα κράτη μέλη και έχουν συμπεριληφθεί στο σχέδιο εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων.

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβαίνουν σε βελτιώσεις με σκοπό την εξαίρεση περιοχών οι οποίες βρίσκονται εντός των περιοχών που καθορίζονται σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο στοιχεία α) και β), υπό τους όρους που ορίζονται στο άρθρο 32 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013.

Η επιφάνεια των εκτάσεων που καθορίζονται σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο στοιχείο β) δεν υπερβαίνει το 2 % της χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης του οικείου κράτους μέλους.

3. Οι ενισχύσεις ανά επιλέξιμο εκτάριο περιορίζονται στο επιπλέον κόστος ή στην απώλεια εισοδήματος που σχετίζεται με την παραγωγή γεωργικών προϊόντων στις καθορισμένες περιοχές σε σύγκριση με την παραγωγή σε μη καθορισμένες περιοχές.

Άρθρο 9

Στήριξη για μειονεκτήματα που προκύπτουν από ορισμένες υποχρεωτικές απαιτήσεις

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν στήριξη με βάση την έκταση σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις για μειονεκτήματα που προκύπτουν από την εφαρμογή:
  - α) της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ¹⁵ και της οδηγίας 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁶.
  - β) της οδηγίας 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁷.

¹⁴ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 487, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1305/oj>).

¹⁵ Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

¹⁶ Οδηγία 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, περί της διατήρησης των αγρίων πτηνών (ΕΕ L 20 της 26.1.2010, σ. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj>).

¹⁷ Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2000, για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων (ΕΕ L 327 της 22.12.2000, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).

Εκτός από τις εκτάσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο α), τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν την παροχή στήριξης σε άλλες οριοθετημένες εκτάσεις προστασίας της φύσης με περιβαλλοντικούς περιορισμούς όσον αφορά τη γεωργία ή τη δασοκομία που συμβάλλουν στην εφαρμογή του άρθρου 10 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, υπό τον όρο ότι οι εκτάσεις αυτές δεν υπερβαίνουν το 5 % των χαρακτηρισμένων περιοχών Natura 2000 οι οποίες καλύπτονται από το σχέδιο εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων.

2. Οι ενισχύσεις στο πλαίσιο του παρόντος άρθρου χορηγούνται σε γεωργούς, σε δασοκαλλιεργητές και στις ενώσεις τους.
3. Τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν ενισχύσεις στο πλαίσιο του παρόντος άρθρου μόνο προκειμένου να αποζημιώσουν τους δικαιούχους για το σύνολο ή μέρος του επιπλέον κόστους και του διαφυγόντος εισοδήματος που συνδέονται με τη συμμόρφωση με υποχρεωτικές απαιτήσεις οι οποίες απορρέουν από την εφαρμογή των πράξεων και των διατάξεων της Ένωσης που παρατίθενται στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο, συμπεριλαμβανομένου του κόστους συναλλαγών.

Άρθρο 10

Γεωργοπεριβαλλοντικές και κλιματικές δράσεις

1. Τα κράτη μέλη παρέχουν κίνητρα για τις ακόλουθες δράσεις οι οποίες είναι επωφελείς για το κλίμα, το περιβάλλον, την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων και τη βιώσιμη δασοκομία:
  - α) εθελοντικές δεσμεύσεις διαχείρισης που αναλαμβάνουν οι γεωργοί και οι άλλοι δικαιούχοι, συμπεριλαμβανομένων δεσμεύσεων για τη διατήρηση της βιολογικής γεωργίας και την εκτατικοποίηση της κτηνοτροφίας, οι οποίες καθορίζονται και υλοποιούνται σύμφωνα με την παράγραφο 3·
  - β) εθελοντική μετάβαση σε ανθεκτικά συστήματα παραγωγής την οποία πραγματοποιούν οι γεωργοί σε επίπεδο εκμετάλλευσης ή μέρους εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένων της μετατροπής σε βιολογική γεωργία και της εκτατικοποίησης των κτηνοτροφικών συστημάτων, που καθορίζονται και υλοποιούνται σύμφωνα με την παράγραφο 4.
2. Κάθε κράτος μέλος παρέχει στήριξη για τη βιολογική γεωργία η οποία έχει πιστοποιηθεί σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/848 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁸ και για τα συστήματα εκτατικής κτηνοτροφίας στο πλαίσιο και των δύο μορφών δράσης που αναφέρονται στην παράγραφο 1.
3. Οι δεσμεύσεις διαχείρισης που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο α) μπορούν να είναι ετήσιες ή πολυετείς και να έχουν ιδίως τους ακόλουθους στόχους:
  - α) προστασία της ποιότητας των υδάτων και μείωση της πίεσης που ασκείται στους υδάτινους πόρους, προστασία του εδάφους, διαχείριση των θρεπτικών ουσιών, διατήρηση της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων των χαρακτηριστικών τοπίου, και μείωση της χρήσης φυτοφαρμάκων·

¹⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/848 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2018, για τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 834/2007 του Συμβουλίου (ΕΕ L 150 της 14.6.2018, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/848/oj>).

- β) μετριασμός της κλιματικής αλλαγής, μεταξύ άλλων με τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και τη δέσμευση του άνθρακα, προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανομένης της ποικιλότητας των ζώων και των φυτών για ανθεκτικά οικοσυστήματα·
- γ) υγεία και καλή διαβίωση των ζώων, συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης της μικροβιακής αντοχής·
- δ) βιώσιμη χρήση και ανάπτυξη των γενετικών πόρων· ή
- ε) δασοπεριβαλλοντικές υπηρεσίες και διατήρηση των δασών.
4. Η στήριξη για τις δράσεις μετάβασης που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο β) χορηγείται βάσει σχεδίου δράσης για τη μετάβαση, το οποίο καταρτίζει ο γεωργός και εγκρίνει το κράτος μέλος. Για την υλοποίηση της στήριξης των δράσεων μετάβασης που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο β), τα κράτη μέλη περιγράφουν στο σχέδιο εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων τα συστήματα παραγωγής τα οποία θεωρούν επωφελή για το κλίμα και το περιβάλλον.
- Τα κράτη μέλη καταβάλλουν τη στήριξη στους γεωργούς σε δόσεις κατά την περίοδο εφαρμογής του σχεδίου δράσης για τη μετάβαση. Η καταβολή της τελευταίας δόσης εξαρτάται από την ολοκλήρωση της εφαρμογής του σχεδίου δράσης για τη μετάβαση. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν την ανάκτηση των ενισχύσεων εάν ο γεωργός δεν εφαρμόσει το σχέδιο δράσης για τη μετάβαση.
5. Τα κράτη μέλη χορηγούν στήριξη μόνο για δεσμεύσεις διαχείρισης που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο α) οι οποίες υπερβαίνουν τις σχετικές κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης που αναφέρονται στο παράρτημα Ι μέρος Α και τις σχετικές ελάχιστες απαιτήσεις για τη χρήση λιπασμάτων και φυτοπροστατευτικών προϊόντων, την καλή διαβίωση των ζώων και άλλες σχετικές υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο.
- Ωστόσο, όταν το εθνικό δίκαιο επιβάλλει απαιτήσεις οι οποίες υπερβαίνουν τις αντίστοιχες υποχρεωτικές ελάχιστες απαιτήσεις που ορίζονται στο ενωσιακό δίκαιο, μπορεί να χορηγείται στήριξη για δεσμεύσεις διαχείρισης που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο α) και συμβάλλουν στη συμμόρφωση με τις εν λόγω απαιτήσεις.

Άρθρο 11

Συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη

1. Τα κράτη μέλη παρέχουν συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη σε γεωργούς συγκεκριμένων γεωργικών τομέων και για την παραγωγή συγκεκριμένων προϊόντων, τα οποία, κατά περίπτωση, καθορίζονται στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, ή σε συγκεκριμένους τύπους γεωργικής δραστηριότητας στο πλαίσιο αυτών, που αντιμετωπίζουν δυσκολίες και έχουν κοινωνικοοικονομική ή περιβαλλοντική σημασία.
- Η συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη λαμβάνει τη μορφή ετήσιας ενίσχυσης ανά επιλέξιμο εκτάριο ή ανά ζώο ή ισοδύναμο ζώου, όπως ορίζεται στο παράρτημα ΙΙ.
- Τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν στήριξη με τη μορφή ενίσχυσης ανά εκτάριο μόνο για τις εκτάσεις που έχουν προσδιορίσει ως επιλέξιμα εκάρια σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 7.

Η στήριξη που χορηγείται ως ενίσχυση ανά εκτάριο μπορεί να περιλαμβάνει στήριξη για δενδρύλλια περιοδικής υλοτόμησης, αγρωστώδη και λοιπά ποώδη κτηνοτροφικά φυτά. Δεν χορηγείται στήριξη στους τομείς του καπνού και του οίνου.

Η στήριξη που χορηγείται ως ενίσχυση ανά ζώο περιορίζεται στους τομείς του βοείου κρέατος, του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, του αιγοπρόβειου κρέατος, των προϊόντων μελισσοκομίας και των μεταξοσκωλήκων.

2. Η στήριξη που αναφέρεται στην παράγραφο 1 καλύπτει πρόσθετες εισοδηματικές ανάγκες, βάσει αντικειμενικών και αμερόληπτων κριτηρίων.
3. Κατά τον σχεδιασμό της στήριξης που αναφέρεται στην παράγραφο 1, τα κράτη μέλη ελαχιστοποιούν τον δυνητικό αντίκτυπο των οικείων αποφάσεων στήριξης στην εσωτερική αγορά.
4. Για τη στήριξη που χορηγείται ως ενίσχυση ανά ζώο στους τομείς της κτηνοτροφίας, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, μεταξύ άλλων καθορίζοντας κριτήρια μέγιστης πυκνότητας ζωικού κεφαλαίου για τις ευπρόσβλητες σε νιτρορύπανση ζώνες.

Άρθρο 12

Στήριξη για τη συμμετοχή σε εργαλεία διαχείρισης κινδύνων

1. Τα κράτη μέλη παρέχουν στήριξη στους γεωργούς για τη συμμετοχή τους σε εργαλεία διαχείρισης κινδύνων. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η στήριξη χορηγείται μόνο για την κάλυψη ζημιών οι οποίες υπερβαίνουν ένα κατώτατο όριο που ισοδυναμεί τουλάχιστον με το 20 % της μέσης ετήσιας παραγωγής ή του μέσου ετήσιου εισοδήματος του γεωργού κατά την προηγούμενη τριετία ή του μέσου όρου τριετίας που υπολογίζεται με βάση την προηγούμενη πενταετία, ύστερα από αφαίρεση της υψηλότερης και της χαμηλότερης τιμής.

Κατά παρέκκλιση από το πρώτο εδάφιο, τα κράτη μέλη που αποδεικνύουν στο πλαίσιο του σχεδίου εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων την ύπαρξη εθνικών συστημάτων που παρέχουν κάλυψη κινδύνων στους γεωργούς εξαιρούνται από την υποχρέωση να συμπεριλάβουν στο οικείο σχέδιο εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων παρεμβάσεις για εργαλεία διαχείρισης κινδύνων δυνάμει του παρόντος άρθρου.

2. Τα τομεακά εργαλεία διαχείρισης των κινδύνων της παραγωγής υπολογίζουν τις ζημιές είτε σε επίπεδο εκμετάλλευσης είτε σε επίπεδο δραστηριότητας της εκμετάλλευσης στον σχετικό τομέα ή σε σχέση με τη συγκεκριμένη ασφαλισμένη έκταση.

Για τις μόνιμες καλλιέργειες και σε άλλες αιτιολογημένες περιπτώσεις για τις οποίες δεν ενδείκνυται οι μέθοδοι υπολογισμού που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, τα κράτη μέλη μπορούν να ορίσουν μέθοδο υπολογισμού των ζημιών με βάση τη μέση ετήσια παραγωγή ή το μέσο ετήσιο εισόδημα του γεωργού σε περίοδο που δεν υπερβαίνει τα οκτώ έτη, ύστερα από αφαίρεση της υψηλότερης και της χαμηλότερης τιμής.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν κατάλληλη εναλλακτική μέθοδο υπολογισμού των ζημιών για τους γεωργούς νεαρής ηλικίας και τους νέους γεωργούς.

4. Τα κράτη μέλη καθορίζουν τη μεθοδολογία για τον υπολογισμό των ζημιών και τους παράγοντες ενεργοποίησης της αποζημίωσης στο οικείο σχέδιο εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να αποφεύγεται τυχόν υπεραντιστάθμιση που συνεπάγεται ο συνδυασμός των παρεμβάσεων δυνάμει του παρόντος άρθρου με άλλα δημόσια ή ιδιωτικά συστήματα διαχείρισης κινδύνων.

Άρθρο 13

Στήριξη επενδύσεων για γεωργούς και δασοκαλλιεργητές

1. Τα κράτη μέλη χορηγούν στήριξη δυνάμει του παρόντος άρθρου για παραγωγικές και μη παραγωγικές επενδύσεις οι οποίες συμβάλλουν συνολικά, με κατάλληλο τρόπο, στην ανθεκτικότητα της γεωργίας, των συστημάτων τροφίμων, της δασοκομίας και των αγροτικών περιοχών, ιδίως στην ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και την ανθεκτικότητα των υδάτων. Τα κράτη μέλη εξηγούν στα οικεία σχέδια εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων τον τρόπο με τον οποίο σκοπεύουν να χορηγήσουν την εν λόγω στήριξη.
2. Για τις εκμεταλλεύσεις που υπερβαίνουν ένα ορισμένο μέγεθος, το οποίο καθορίζεται από τα κράτη μέλη στα οικεία σχέδια εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων, η στήριξη για τον τομέα της δασοκομίας εξαρτάται από την παρουσίαση των συναφών πληροφοριών σε σχέδιο διαχείρισης δασών ή ισοδύναμο μέσο σύμφωνα με τη βιώσιμη διαχείριση των δασών όπως αυτή ορίζεται στην πλέον πρόσφατη έκδοση του εγγράφου της Forest Europe με τίτλο «General Guidelines for the Sustainable Management of Forests in Europe» (Γενικές κατευθυντήριες γραμμές για τη βιώσιμη διαχείριση των δασών στην Ευρώπη).
3. Η στήριξη επενδύσεων για την αποκατάσταση του γεωργικού ή δασοκομικού παραγωγικού δυναμικού που έχει πληγεί από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα ή καταστροφικά συμβάντα χορηγείται μόνο όταν το εν λόγω συμβάν έχει προκαλέσει την καταστροφή τουλάχιστον του 30 % του γεωργικού παραγωγικού δυναμικού ή τουλάχιστον του 20 % του δασοκομικού παραγωγικού δυναμικού.
4. Τα κράτη μέλη καταρτίζουν κατάλογο των μη επιλέξιμων επενδύσεων και κατηγοριών δαπανών, συμπεριλαμβανομένων τουλάχιστον των ακόλουθων:
  - α) αγορά δικαιωμάτων γεωργικής παραγωγής,
  - β) αγορά γης για ποσό που υπερβαίνει το 10 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών για την οικεία πράξη, με εξαίρεση την αγορά γης για τη διατήρηση του περιβάλλοντος και την προστασία του πλούσιου σε άνθρακα εδάφους·
  - γ) αγορά ζώων και αγορά μονοετών φυτών και φύτευσή τους, για σκοπούς εκτός από:
    - i) την αποκατάσταση του γεωργικού ή δασικού δυναμικού μετά από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα ή καταστροφικά συμβάντα·
    - ii) την προστασία του ζωικού κεφαλαίου από μεγάλους θηρευτές ή τη χρήση ζώων που αντικαθιστούν μηχανήματα στη δασοκομία,
    - iii) την εκτροφή απειλούμενων φυλών, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 24) του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και

του Συμβουλίου¹⁹, στο πλαίσιο των δεσμεύσεων διαχείρισης που αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο α)·

- iv) την εκτροφή βοοειδών, προβατοειδών ή αιγοειδών καθαρόαιμων ζώων υψηλής γενετικής αξίας για αναπαραγωγή με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας και της παραγωγικότητας των κοπαδιών ή τη διατήρηση σπάνιων ή τοπικών φυλών·
  - v) τη διατήρηση φυτικών ποικιλιών που απειλούνται από γενετική διάβρωση, στο πλαίσιο των δεσμεύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο α)·
- δ) τόκοι χρέους, εκτός επιχορηγήσεων που δίνονται υπό τη μορφή επιδότησης επιτοκίου ή επιδότησης προμηθειών εγγύησης.
5. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 4 στοιχεία α), β) και γ), η απαίτηση αυτή δεν ισχύει όταν η στήριξη παρέχεται με χρηματοδοτικά μέσα.
6. Όταν το δίκαιο της Ένωσης έχει ως αποτέλεσμα την επιβολή νέων απαιτήσεων στους γεωργούς, μπορεί να χορηγείται στήριξη των επενδύσεων για τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις αυτές, για μέγιστο διάστημα 36 μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία καθίστανται υποχρεωτικές για την εκμετάλλευση.
7. Τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν ενισχύσεις δυνάμει της παρούσας παραγράφου προκειμένου να αποζημιώσουν τους δικαιούχους για το σύνολο ή μέρος του επιπλέον κόστους που αφορά τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις αυτές.

Στους γεωργούς νεαρής ηλικίας που εγκαθίστανται για πρώτη φορά σε γεωργική εκμετάλλευση ως υπεύθυνοι της εκμετάλλευσης μπορεί να χορηγείται στήριξη των επενδύσεων για τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του δικαίου της Ένωσης, για μέγιστο διάστημα 36 μηνών από την ημερομηνία εγκατάστασης ή έως την ολοκλήρωση των δράσεων που ορίζονται στο επιχειρηματικό σχέδιο το οποίο αναφέρεται στο άρθρο 14 παράγραφος 3. Τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν ενισχύσεις δυνάμει της παρούσας παραγράφου προκειμένου να αποζημιώσουν τους δικαιούχους για το σύνολο ή μέρος του επιπλέον κόστους που αφορά τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις αυτές.

Άρθρο 14

Εγκατάσταση γεωργών νεαρής ηλικίας, εκκίνηση αγροτικών επιχειρήσεων και ανάπτυξη μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων

1. Τα κράτη μέλη παρέχουν στήριξη για την εγκατάσταση γεωργών νεαρής ηλικίας και την εκκίνηση αγροτικών επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάστασης νέων γεωργών, υπό τους όρους που καθορίζονται στο παρόν άρθρο και

¹⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2016, σχετικά με τους ζωοτεχνικούς και γενεαλογικούς όρους για την αναπαραγωγή, το εμπόριο και την είσοδο στην Ένωση καθαρόαιμων ζώων αναπαραγωγής, υβριδικών χοίρων αναπαραγωγής και του αναπαραγωγικού υλικού τους και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 652/2014, καθώς και των οδηγιών 89/608/ΕΟΚ και 90/425/ΕΟΚ του Συμβουλίου, και για την κατάργηση ορισμένων πράξεων στον τομέα της αναπαραγωγής ζώων («κανονισμός για την αναπαραγωγή ζώων») (ΕΕ L 171 της 29.6.2016, σ. 66, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/1012/oj>).

προσδιορίζονται περαιτέρω στα οικεία σχέδια εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν μόνο να χορηγούν στήριξη στο πλαίσιο του παρόντος άρθρου για να βοηθήσουν:
  - α) την εγκατάσταση γεωργών νεαρής ηλικίας οι οποίοι πληρούν τους όρους που προβλέπονται από τα κράτη μέλη στα οικεία σχέδια εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 22 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ) [...] [NRP].
  - β) την εκκίνηση αγροτικών επιχειρήσεων που συνδέονται με τη γεωργία ή τη δασοκομία, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάστασης νέων γεωργών, ή τη διαφοροποίηση του εισοδήματος των γεωργικών νοικοκυριών με μη γεωργικές δραστηριότητες,
  - γ) την εκκίνηση αγροτικών επιχειρήσεων·
  - δ) την επιχειρηματική ανάπτυξη μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων, όπως καθορίζονται από τα κράτη μέλη.
3. Τα κράτη μέλη καθορίζουν όρους για την υποβολή και το περιεχόμενο επιχειρηματικού σχεδίου το οποίο πρέπει να καταθέσουν οι δικαιούχοι προκειμένου να λάβουν στήριξη βάσει του παρόντος άρθρου.
4. Τα κράτη μέλη χορηγούν στήριξη υπό μορφή κατ' αποκοπή ποσών ή χρηματοδοτικών μέσων ή συνδυασμού και των δύο. Η στήριξη περιορίζεται στο μέγιστο ποσό ενίσχυσης των 300 000 EUR και μπορεί να διαφοροποιείται σύμφωνα με αντικειμενικά και αμερόληπτα κριτήρια.

Άρθρο 15

Στρατηγική για την ανανέωση των γενεών

Τα κράτη μέλη θεσπίζουν, στο πλαίσιο του οικείου σχεδίου εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων, στρατηγική για την ανανέωση των γενεών στη γεωργία, με σκοπό την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της συνοχής των παρεμβάσεων που στοχεύουν στους γεωργούς νεαρής ηλικίας δυνάμει του παρόντος κανονισμού, καθώς και των εθνικών πρωτοβουλιών. Η στρατηγική περιλαμβάνει:

- α) αξιολόγηση της τρέχουσας δημογραφικής κατάστασης στον γεωργικό τομέα·
- β) προσδιορισμό των φραγμών εισόδου για τους γεωργούς νεαρής ηλικίας και προτάσεις εθνικών πρωτοβουλιών και μέτρων για την αντιμετώπισή τους·
- γ) περιγραφή του τρόπου με τον οποίο θα χρησιμοποιηθεί, στο εθνικό πλαίσιο, η δέσμη εκκίνησης για τους γεωργούς νεαρής ηλικίας που αναφέρεται στο άρθρο 16·
- δ) συνέργειες μεταξύ των μέτρων που συμβάλλουν στην ανανέωση των γενεών και καθορίζονται στο σχέδιο εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων.

Δέσμη εκκίνησης για γεωργούς νεαρής ηλικίας

1. Η δέσμη εκκίνησης για τους γεωργούς νεαρής ηλικίας περιλαμβάνει το σύνολο των ακόλουθων μέτρων, σύμφωνα με τη στρατηγική για την ανανέωση των γενεών στη γεωργία που αναφέρεται στο άρθρο 15:
  - α) στήριξη για την εγκατάσταση γεωργών νεαρής ηλικίας σύμφωνα με το άρθρο 14·
  - β) φθίνουσα εισοδηματική στήριξη με βάση την έκταση σύμφωνα με το άρθρο 6 σε γεωργούς νεαρής ηλικίας·
  - γ) στήριξη σε μικροκαλλιεργητές σύμφωνα με το άρθρο 7 με στόχευση στους γεωργούς νεαρής ηλικίας·
  - δ) στήριξη επενδύσεων με υψηλότερη ένταση ενίσχυσης για τους γεωργούς νεαρής ηλικίας·
  - ε) δυνατότητες χρηματοδότησης επενδύσεων που υλοποιούνται από γεωργούς νεαρής ηλικίας μέσω των χρηματοδοτικών μέσων σύμφωνα με το άρθρο 71 του κανονισμού (ΕΕ) [...] [NRP]·
  - στ) στήριξη για την εκκίνηση αγροτικών επιχειρήσεων·
  - ζ) παρεμβάσεις συνεργασίας που διευκολύνουν την πρόσβαση στην καινοτομία μέσω των έργων των επιχειρησιακών ομάδων της EIP-AGRI σύμφωνα με το άρθρο 19 του παρόντος κανονισμού και το άρθρο 74 του κανονισμού (ΕΕ) [...] [NRP]·
  - η) παρεμβάσεις συνεργασίας που διευκολύνουν τη διαγενεακή συνεργασία, συμπεριλαμβανομένης της διαδοχής στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, σύμφωνα με το άρθρο 74 του κανονισμού (ΕΕ) [...] [NRP]·
  - θ) στήριξη για υπηρεσίες αρωγής στην εκμετάλλευση σύμφωνα με το άρθρο 17·
  - ι) πρόσβαση σε συμβουλευτικές υπηρεσίες και προγράμματα κατάρτισης προσαρμοσμένα στις ανάγκες των γεωργών νεαρής ηλικίας, σύμφωνα με το άρθρο 20.
2. Τα κράτη μέλη ενσωματώνουν στον σχεδιασμό των μέτρων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 συνδέσεις και συνέργειες με άλλα μέτρα τα οποία καθορίζονται στα οικεία σχέδια εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων, ιδίως όσον αφορά τα μέτρα που διευκολύνουν τη διαδοχή και την ανανέωση των γενεών, τις επενδύσεις για την εκκίνηση αγροτικών επιχειρήσεων ή την πρόσβαση σε χρηματοδοτικά μέσα και την αξιοποίησή τους.
3. Προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση στις παρεμβάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, τα κράτη μέλη δημιουργούν ενιαίο σημείο πρόσβασης για τους γεωργούς νεαρής ηλικίας, το οποίο μπορεί να παρέχει, μεταξύ άλλων, πληροφορίες σχετικά με τις ευκαιρίες στήριξης και τις σχετικές διαδικασίες, καθώς και να διευκολύνει την είσοδο και την εδραίωση στον γεωργικό τομέα, συμπεριλαμβανομένων της υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης και της καθοδήγησης.

Άρθρο 17

Υπηρεσίες αρωγής στην εκμετάλλευση

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν στήριξη για τις υπηρεσίες αρωγής στην εκμετάλλευση, οι οποίες παρέχουν στους γεωργούς τη δυνατότητα να λαμβάνουν, γονική άδεια, άδεια λόγω ασθένειας ή για τη φροντίδα των παιδιών και άλλων μελών της οικογένειας, για διακοπές και παρόμοια γεγονότα της ζωής, καθώς και για τη συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης, όπως προσδιορίζεται περαιτέρω στα οικεία σχέδια εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων.
2. Η στήριξη αυτή περιορίζεται στη δημιουργία υπηρεσιών αρωγής στην εκμετάλλευση και στις δαπάνες μισθοδοσίας για τους εργαζομένους που αντικαθιστούν τον κάτοχο της εκμετάλλευσης για περιορισμένο χρονικό διάστημα.

Άρθρο 18

LEADER

1. Τα κράτη μέλη παρέχουν στήριξη στο LEADER για την κατάρτιση και την υλοποίηση στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης στο πλαίσιο του LEADER, υπό τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 76 του κανονισμού (ΕΕ) [...] [NRP] και προσδιορίζονται περαιτέρω στα οικεία σχέδια εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων.
2. Τα κράτη μέλη στηρίζουν το LEADER τουλάχιστον σε αγροτικές περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα όπως καθορίζονται από τα κράτη μέλη στα σχέδια εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων.
3. Τα κράτη μέλη παρέχουν στήριξη μέσω του LEADER για έργα τα οποία υλοποιούν ομάδες τοπικής δράσης και αφορούν νεοφυείς επιχειρήσεις, ικανότητα δημιουργίας προστιθέμενης αξίας με τον μετασχηματισμό, διαφοροποίηση των γεωργικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένου του αγροτουρισμού, άμεση πώληση των γεωργικών προϊόντων και καινοτομία.
4. Η στήριξη που παρέχεται από το LEADER επικεντρώνεται σε τομείς αγροτικής ανάπτυξης με προστιθέμενη αξία για τους γεωργούς και τους δασοκαλλιεργητές, όπως ο κοινωνικός, ο περιβαλλοντικός, ο ψηφιακός και ο οικονομικός μετασχηματισμός των αγροτικών περιοχών, η αύξηση της ευημερίας των πολιτών τους και η ενίσχυση του κοινωνικού κεφαλαίου.

Άρθρο 19

Στήριξη για ανταλλαγή γνώσεων και καινοτομία στη γεωργία, στη δασοκομία και στις αγροτικές περιοχές

1. Τα κράτη μέλη παρέχουν στήριξη για την ανταλλαγή γνώσεων και την καινοτομία στη γεωργία, στη δασοκομία και στις αγροτικές περιοχές, υπό τους όρους που καθορίζονται στο παρόν άρθρο. Τα κράτη μέλη παρέχουν στήριξη για τα εξής:
  - α) την προετοιμασία και την υλοποίηση των έργων των επιχειρησιακών ομάδων της EIP-AGRI, καθώς και δράσεων για να εξασφαλιστεί ευρύτερη αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των έργων

- β) δράσεις με σκοπό την προώθηση της καινοτομίας, της κατάρτισης και της παροχής συμβουλών, της ανάπτυξης δεξιοτήτων, των συμβουλευτικών υπηρεσιών και άλλων μορφών ανταλλαγής γνώσεων και διάδοσης πληροφοριών.

Στήριξη για συμβουλευτικές υπηρεσίες χορηγείται μόνο για εκείνες που συμμορφώνονται με το άρθρο 20 παράγραφος 3.

- 2. Στόχος της EIP-AGRI είναι η επιτάχυνση της ανάπτυξης και της χρήσης καινοτομιών με τη βελτίωση της ανταλλαγής γνώσεων και την προώθηση συνεργειών μεταξύ πολιτικών, φορέων και μέσων για τη γεωργία, τη δασοκομία και τις αγροτικές περιοχές. Τα αποτελέσματα του έργου του διαδίδονται και πολλαπλασιάζονται μέσω του AKIS.

Η EIP-AGRI:

- α) στηρίζει έργα συνεργασίας για την καινοτομία, μέσω επιχειρησιακών ομάδων οι οποίες βασίζονται στο «μοντέλο διαδραστικής καινοτομίας» που αναφέρεται στην παράγραφο 4·
  - β) συνδέει την έρευνα με τις γεωργικές και τις δασοκομικές πρακτικές και ενημερώνει την επιστημονική κοινότητα σχετικά με τις ανάγκες των εν λόγω πρακτικών·
  - γ) συνδέει τους φορείς και τα έργα καινοτομίας, ιδίως μέσω του ενωσιακού και των εθνικών δικτύων ΚΓΠ·
  - δ) προωθεί τη χρήση καινοτόμων λύσεων μέσω της διάδοσης πληροφοριών και γνώσεων, συμπεριλαμβανομένων των ανταλλαγών μεταξύ γεωργών.
- 3. Τα έργα που υλοποιούν οι επιχειρησιακές ομάδες της EIP-AGRI βασίζονται στο «μοντέλο διαδραστικής καινοτομίας», το οποίο συμμορφώνεται με τις ακόλουθες αρχές:
    - α) ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων που εστιάζουν στις ειδικές ανάγκες των γεωργών, των δασοκαλλιεργητών και των αγροτικών φορέων·
    - β) συγκέντρωση εταιρών με συμπληρωματικές γνώσεις, όπως η ακαδημαϊκή κοινότητα, οι ερευνητές και η γεωργική κοινότητα και, κατά περίπτωση, παραγόντων της αλυσίδας τροφίμων, και εξασφάλιση της ενεργού συμμετοχής τους σε έργα·
    - γ) από κοινού δημιουργία των έργων και λήψη των σχετικών αποφάσεων από τους φορείς που συμμετέχουν στα έργα και υλοποίησή τους μέσω διαβουλεύσεων, συμπεριλαμβανομένης της διασφάλισης των δυνατοτήτων επέκτασης.

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα βασικά αποτελέσματα των έργων που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο διαδίδονται μέσω διαύλων προσανατολισμένων στην πρακτική εφαρμογή, συμπεριλαμβανομένων του ενωσιακού και των εθνικών δικτύων ΚΓΠ. Στις πληροφορίες που διαδίδονται περιλαμβάνονται οι στόχοι των σχεδίων, οι συμμετέχοντες εταίροι, οι βασικοί θεματικοί τομείς που καλύπτονται, η γεωγραφική θέση του έργου, καθώς και ο συνολικός προϋπολογισμός και το τελικό αποτέλεσμα του έργου, με έμφαση στις πρακτικές καινοτόμες λύσεις οι οποίες αναπτύσσονται.

- 4. Τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν στήριξη για έργα των επιχειρησιακών ομάδων της EIP-AGRI υπό τους ακόλουθους όρους:

- α) η στήριξη μπορεί να χορηγείται μόνο βάσει εγκεκριμένου σχεδίου έργου το οποίο βασίζεται στις αρχές που αναφέρονται στην παράγραφο 3·
- β) η επιχειρησιακή ομάδα υλοποίησης του έργου περιλαμβάνει τουλάχιστον δύο διαφορετικούς φορείς και συμβάλλει στην επίτευξη ενός ή περισσότερων ειδικών στόχων σχετικών με την ΚΓΠ, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ) [...] [NRP].

Τα κράτη μέλη καθορίζουν αντικειμενικά κριτήρια και διαφανείς απαιτήσεις σχετικά με το περιεχόμενο και τη διάρκεια των έργων, καθώς και με την υποβολή και την έγκριση των σχεδίων έργων που καταρτίζουν οι επιχειρησιακές ομάδες της EIP-AGRI.

- 5. Τα κράτη μέλη δεν παρέχουν στήριξη στο πλαίσιο του παρόντος άρθρου για την ανταλλαγή γνώσεων και την καινοτομία στην οποία συμμετέχουν αποκλειστικά φορείς έρευνας.

Άρθρο 20

Συστήματα γεωργικής γνώσης και καινοτομίας και γεωργικές συμβουλευτικές υπηρεσίες

- 1. Κάθε κράτος μέλος διασφαλίζει ότι οι γεωργοί και οι δασοκαλλιεργητές έχουν πρόσβαση στην καινοτομία και στην έγκαιρη και αποτελεσματική διάδοση νέων γνώσεων, η οποία τους παρέχει τη δυνατότητα να εφαρμόζουν αποτελεσματικά καινοτόμες και βιώσιμες λύσεις και να επωφελούνται από επικαιροποιημένες γνώσεις στον γεωργικό τομέα.
- 2. Για την εκπλήρωση της απαίτησης της παραγράφου 1, κάθε κράτος μέλος καθορίζει στο σχέδιο εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων τον τρόπο με τον οποίο διαδίδονται οι καινοτομίες και οι επικαιροποιημένες γνώσεις στους γεωργούς, ιδίως μέσω του συστήματος γεωργικής γνώσης και καινοτομίας (στο εξής: AKIS). Στο AKIS περιλαμβάνονται:
  - α) ρυθμίσεις για τη διασφάλιση αποτελεσματικών ροών γνώσης και συνεργειών μεταξύ συμβούλων, ερευνητών, επαγγελματιών, εθνικών δικτύων ΚΓΠ και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών·
  - β) δράσεις για τη βελτίωση της πρόσβασης των γεωργών και των δασοκαλλιεργητών σε αμερόληπτες και εξειδικευμένες συμβουλές·
  - γ) στήριξη της καινοτομίας στο πλαίσιο των γεωργικών συμβουλευτικών υπηρεσιών, ιδίως στήριξη των επιχειρησιακών ομάδων της EIP-AGRI που αναφέρονται στο άρθρο 19, μεταξύ άλλων για τη χρήση του «μοντέλου διαδραστικής καινοτομίας» το οποίο αναφέρεται στο άρθρο 19 παράγραφος 4·
  - δ) σχέδιο για τη βελτίωση της διάδοσης και της επίδειξης ερευνητικών αποτελεσμάτων και καινοτόμων και βιώσιμων λύσεων στους γεωργούς, τους δασοκαλλιεργητές και τους άλλους τελικούς χρήστες, σε μεγάλη κλίμακα·
  - ε) παρεμβάσεις οι οποίες καθορίζονται στο σχέδιο εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων για τη στήριξη της λειτουργίας του AKIS, ιδίως εκείνες που αναφέρονται στο άρθρο 19, και συμπληρωματικότητα και συνοχή των εν λόγω παρεμβάσεων με σχετικές εθνικές πρωτοβουλίες και άλλα σχετικά μέτρα που καθορίζονται στο σχέδιο εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων·

- στ) σύστημα παροχής γεωργικών συμβουλευτικών υπηρεσιών, το οποίο θεσπίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 3.
3. Στο πλαίσιο του AKIS, τα κράτη μέλη περιγράφουν στα σχέδια εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων και εφαρμόζουν σύστημα παροχής γεωργικών συμβουλευτικών υπηρεσιών το οποίο θεσπίζεται για τη στήριξη της πρόσβασης στη γνώση και της ευρύτερης ανάπτυξης και χρήσης καινοτομιών. Οι γεωργικές συμβουλευτικές υπηρεσίες καλύπτουν όλα τα ακόλουθα στοιχεία:
- α) παροχή συμβουλών σε γεωργούς και δασοκαλλιεργητές, προσαρμοσμένων στους τύπους γεωργικών εκμεταλλεύσεων και στα διαφορετικά συστήματα παραγωγής, σχετικά με τη βιώσιμη και ανθεκτική διαχείριση της γης, των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και των δασών, καθώς και με τις απαιτήσεις για την παροχή στήριξης που καθορίζονται στα σχέδια εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων, συμπεριλαμβανομένων της υπεύθυνης διαχείρισης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, της σύστασης και μεταβίβασης εκμεταλλεύσεων και νεοφυών επιχειρήσεων· διαχείριση των επιχειρήσεων, πρόσβαση σε κοινωνική υποστήριξη, ευαισθητοποίηση σχετικά με ζητήματα ψυχικής υγείας και διαθεσιμότητα των σχετικών υπηρεσιών· και χρήση καινοτομιών, λύσεων με βάση τα δεδομένα και ψηφιακών εργαλείων·
- β) παροχή στοχευμένων συμβουλών σε γεωργούς νεαρής ηλικίας, ιδίως όσον αφορά τη διαχείριση των επιχειρήσεων, την πρόσβαση σε χρηματοδότηση και δημόσια στήριξη, καθώς και την πρόσβαση στη γνώση και την καινοτομία.
4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι γεωργοί και οι δασοκαλλιεργητές έχουν άμεση πρόσβαση σε συμβούλους, για παράδειγμα, παρέχοντας δημόσιες βάσεις στοιχείων των συμβούλων. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι συμβουλές που παρέχουν στους γεωργούς και τους δασοκαλλιεργητές είναι αμερόληπτες και ότι οι σύμβουλοι διαθέτουν τα κατάλληλα προσόντα και δεν εμπλέκονται σε συγκρούσεις συμφερόντων.

Άρθρο 21

Αρμόδια αρχή για τη διακυβέρνηση των δεδομένων στο πλαίσιο της ΚΓΠ

1. Κάθε κράτος μέλος ορίζει μία αρμόδια αρχή για την ανάληψη ή τον συντονισμό δράσεων, με σκοπό την επίτευξη και τη διατήρηση της εθνικής και διασυνοριακής διαλειτουργικότητας μεταξύ των συστημάτων πληροφοριών που χρησιμοποιούνται για την υλοποίηση, τη διαχείριση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της ΚΓΠ, προς όφελος των γεωργών και των άλλων δικαιούχων της στήριξης της ΚΓΠ. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως διαλειτουργικότητα νοείται η ικανότητα των συστημάτων πληροφοριών να αλληλεπιδρούν μεταξύ τους με την ανταλλαγή δεδομένων μέσω ηλεκτρονικών επικοινωνιών.
2. Η εντεταλμένη αρχή έχει ιδίως τα ακόλουθα καθήκοντα:
- α) κατάρτιση και υποβολή στην Επιτροπή χάρτη πορείας σε επίπεδο κράτους μέλους με σκοπό την επίτευξη και τη διατήρηση της διαλειτουργικότητας (στο εξής: χάρτης πορείας) και μετέπειτα παρακολούθηση των παρατηρήσεων της Επιτροπής σχετικά με τον χάρτη πορείας·

- β) συντονισμός της εφαρμογής ή εφαρμογή του χάρτη πορείας με αποδοτικό, αποτελεσματικό και έγκαιρο τρόπο, σύμφωνα με την κρίση του κράτους μέλους·

Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τον ορισμό της αρχής το αργότερο έως τις [Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης: εντός τριών μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού].

3. Ο χάρτης πορείας που αναφέρεται στην παράγραφο 2 περιλαμβάνει:

- α) τον προσδιορισμό των αναγκών για την επίτευξη και τη διατήρηση της διαλειτουργικότητας, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1, και τον σχεδιασμό μέτρων για την κάλυψή τους, καθώς και χρονοδιάγραμμα με ορόσημα και στόχους για την εφαρμογή των μέτρων·
- β) τον προσδιορισμό πιθανών συνεργειών με άλλες ενωσιακές και εθνικές πρωτοβουλίες διαλειτουργικότητας.

Στο μέτρο του δυνατού, τα κράτη μέλη αξιολογούν τις ανάγκες και σχεδιάζουν τα μέτρα με βάση την αρχή ότι τα δεδομένα συλλέγονται μόνο μία φορά και επαναχρησιμοποιούνται.

Σχετικά με τα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο α), το κράτος μέλος εξετάζει ιδίως την ανάγκη θέσπισης ενιαίου πλαισίου για την ψηφιακή ταυτότητα, καθώς και το ενδεχόμενο ευθυγράμμισης με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 910/2014, μεταξύ άλλων όσον αφορά το ευρωπαϊκό πορτοφόλι ψηφιακής ταυτότητας για φυσικά και νομικά πρόσωπα.

4. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή έως τις 16 Δεκεμβρίου κάθε ημερολογιακού έτους ετήσια έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του χάρτη πορείας, στην οποία αξιολογείται η πρόοδος της υλοποίησης των ενεργειών και της εφαρμογής των μέτρων, καθώς και το χρονοδιάγραμμα που ορίζεται στον χάρτη πορείας.

Εφόσον απαιτείται, τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή τροποποιήσεις του χάρτη πορείας μαζί με την ετήσια έκθεση.

Τα κράτη μέλη υποβάλλουν την πρώτη ετήσια έκθεση στην Επιτροπή έως τις 16 Δεκεμβρίου 2029.

5. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 23 οι οποίες είναι αναγκαίες για να διασφαλίζεται ότι η διαλειτουργικότητα και η απρόσκοπτη ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των συστημάτων πληροφοριών που χρησιμοποιούνται για την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της ΚΓΠ εφαρμόζονται εγκαίρως, με αποδοτικό, συνεκτικό και αποτελεσματικό τρόπο, συμπληρώνοντας το παρόν άρθρο με κανόνες όταν το απαιτεί η εφαρμογή του χάρτη πορείας που αναφέρεται στην παράγραφο 2, καθώς και με κανόνες σχετικά με τα μέτρα για τη διαλειτουργικότητα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο β).
6. Η Επιτροπή μπορεί να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις για τον καθορισμό κανόνων σχετικά με:
- α) τη μορφή και το περιεχόμενο του χάρτη πορείας και της ετήσιας έκθεσης·
- β) τις ρυθμίσεις σύμφωνα με τις οποίες τίθενται στη διάθεση της Επιτροπής ή διαβιβάζονται σε αυτήν οι ετήσιες εκθέσεις και ο χάρτης πορείας.

Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 24.

Άρθρο 22

Μέτρα για την επίλυση συγκεκριμένων προβλημάτων

1. Για να λύσει συγκεκριμένα προβλήματα, η Επιτροπή εκδίδει τις εκτελεστικές πράξεις που είναι απαραίτητες και δικαιολογημένες σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης. Αυτές οι εκτελεστικές πράξεις μπορούν να παρεκκλίνουν από τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού, στον βαθμό και για το χρονικό διάστημα που είναι απολύτως αναγκαίο. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 24 παράγραφος 2.
2. Όταν το απαιτούν δεόντως αιτιολογημένοι επιτακτικοί λόγοι επείγουσας ανάγκης και προκειμένου να επιλυθούν συγκεκριμένα προβλήματα τα οποία αναφέρονται στην παράγραφο 1 και να διασφαλιστεί η συνέχεια των παρεμβάσεων της ΚΓΠ που καθορίζονται στο σχέδιο εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων σε περίπτωση έκτακτων περιστάσεων, η Επιτροπή εκδίδει άμεσα εφαρμοστέες εκτελεστικές πράξεις σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 24 παράγραφος 3.
3. Τα μέτρα που θεσπίζονται δυνάμει της παραγράφου 1 ή 2 παραμένουν σε ισχύ για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους 12 μήνες. Εάν μετά την εκπνοή αυτής της περιόδου εξακολουθούν να υφίστανται τα συγκεκριμένα προβλήματα που αναφέρονται στις εν λόγω παραγράφους, η Επιτροπή μπορεί να υποβάλει κατάλληλη νομοθετική πρόταση για τη θέσπιση μόνιμης λύσης.
4. Εντός δύο εργάσιμων ημερών από την έκδοσή του, η Επιτροπή ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για τυχόν μέτρο που εκδίδεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 ή 2.

Άρθρο 23

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.
2. Η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που αναφέρεται στο άρθρο 21 παράγραφος 6 ανατίθεται στην Επιτροπή για διάστημα επτά ετών από τις [Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης: ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού]. Η Επιτροπή συντάσσει έκθεση σχετικά με την ανάθεση αρμοδιοτήτων το αργότερο εννέα μήνες πριν από το πέρας της επταετούς περιόδου. Η εξουσιοδότηση ανανεώνεται σιωπηρά για περιόδους ίδιας διάρκειας, εκτός αν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο προβάλουν αντιρρήσεις το αργότερο εντός τριών μηνών πριν από τη λήξη της κάθε περιόδου.
3. Η εξουσιοδότηση που αναφέρεται στο άρθρο 21 παράγραφος 6 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την εξουσιοδότηση που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που

ορίζεται σε αυτήν. Δεν θίγει το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που ισχύουν ήδη.

4. Πριν από την έκδοση μιας κατ' εξουσιοδότηση πράξης, η Επιτροπή διεξάγει διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες οι οποίοι ορίζονται από κάθε κράτος μέλος σύμφωνα με τις αρχές της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου.
5. Μόλις εκδώσει μια κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.
6. Κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 21 παράγραφος 6 τίθεται σε ισχύ μόνο αν δεν διατυπωθεί αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός δύο μηνών από την ημέρα που η πράξη κοινοποιείται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ή αν, πριν λήξει αυτή η προθεσμία, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλουν αντιρρήσεις. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά δύο μήνες κατόπιν πρωτοβουλίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 24

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή καλούμενη «Επιτροπή Κοινής Γεωργικής Πολιτικής». Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011²⁰ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και έχει καθήκον να γνωμοδοτεί σχετικά με τις εκτελεστικές πράξεις που εκδίδονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού.
2. Όποτε γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) 182/2011.
3. Όταν γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011, σε συνδυασμό με το άρθρο 5.

Άρθρο 25

Έναρξη ισχύος και εφαρμογή

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την [Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης: ημερομηνία εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) [...] για τη σύσταση του Ταμείου Εθνικών και Περιφερειακών Εταιρικών Σχέσεων για την περίοδο από το 2028 έως το 2034].

---

²⁰ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα στα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.

Βρυξέλλες,

*Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Η Πρόεδρος*

*Για το Συμβούλιο
Ο/Η Πρόεδρος*